

Mục Lục

Để Cảm Thông Nhau

Tác giả: Paul Turner

1. Để Cảm Thông Nhau - Chúng Ta Cần Phải Có Ước Muốn Cảm Thông
2. Chồng Tôi Là Một Hòn Đảo Bí Ẩn
3. Để Đạt Được Cảm Thông - Chúng Ta Cần Bày Tỏ Chính Mình
4. Để Đạt Được Cảm Thông - Chúng Ta Cần Can Đám
5. Để Đạt Được Cảm Thông - Chúng Ta Cần Yêu Thương
6. Để Đạt Được Cảm Thông - Chúng Ta Cần Chấp Nhận Những Điểm Khác Biệt Tự Nhiên
7. Để Đạt Được Cảm Thông - Chúng Ta Phải Thừa Nhận Sự Khác Biệt Rất Lớn Về Phái Tính
8. Để Đạt Được Cảm Thông - Chúng Ta Phải Thừa Nhận Những Điểm Khác Biệt Của Chúng Ta Trong Chính Tình Yêu
9. Chúng Ta Cần Cảm Thông Để Giúp Đỡ Nhau
10. Để Cảm Thông - Chúng Ta Cần Nắm Được Tâm Quan Trọng Của Quá Khứ
11. Sự Cảm Thông Hoàn Toàn Đòi Hỏi Bản Thân Phải Đầu Phục Chúa Giê-Xu

ĐỂ CẢM THÔNG NHAU - CHÚNG TA CẦN PHẢI CÓ ƯỚC MUỐN CẢM THÔNG.

Cách đây mấy hôm tôi được giới thiệu đến một đồng nghiệp người Mỹ là một Bác sĩ chuyên khoa giải phẫu Nữ Ước. Vừa gặp nhau tôi có cảm tưởng là chúng tôi thích nhau lắm. Tuy nhiên, chúng tôi lại gặp khó khăn để thông cảm nhau vì tôi chỉ bập bẹ được dăm ba câu tiếng Anh, còn ông chỉ nói được vài chữ tiếng Pháp. Vì vậy chúng tôi tìm cách khai thông bế tắc cho nhau vì cả hai chúng tôi đều hết sức muốn hiểu biết nhau. Tôi nêu câu chuyện trên vì nó hết sức liên hệ đến đề tài nghiên cứu của chúng ta ở đây.

Cần phải biết rằng điều kiện tiên quyết để thông cảm nhau là ước muốn, là khao khát, là thiện chí tìm kiếm sự thông cảm. Điều này có vẻ tầm thường có thể ai cũng biết. Tuy nhiên thái độ căn bản để đạt đến sự thông cảm nhau này thật là hiếm có, hiếm có hơn là chúng ta tưởng rất nhiều. Hãy lắng nghe tất cả những cuộc đàm thoại của thế giới chúng ta. Những cuộc đàm thoại giữa những quốc gia cũng như giữa những cặp vợ chồng. Phần lớn, hầu như đó là những cuộc đối thoại giữa những người điếc. Mọi người chủ yếu nói để giải bày ý tưởng của chính mình, để

biện minh cho mình, để đề cao mình và để lên án người khác. Họ hoàn toàn mới có vài sự trau dồi quan điểm bày tỏ một niềm ao ước chân thật để hiểu nhau. Người bạn bác sĩ của tôi hết sức bận rộn với công việc tại một bệnh viện ở Nữ Ước. Lương tâm nghề nghiệp và sự thành công rực rỡ của ông đã mang đến cho ông một cảm giác hoàn toàn thỏa mãn. Chỉ có một việc sai là vợ ông bị khủng hoảng tinh thần rất nặng. Ông đưa bà đến một người bạn là một trong hàng ngàn bác sĩ chuyên khoa về tâm lý ở Nữ Ước để chữa. Mẹ ông cũng bị khủng hoảng tinh thần nên ông lại đưa bà đến một bác sĩ tâm bệnh thứ hai. Sau đó ông lại phải đưa mẹ của vợ ông đến một bác sĩ tâm bệnh thứ ba. Vậy ông đã chu toàn trách nhiệm của mình, là bác sĩ chuyên về giải phẫu không thể làm như mình biết những vấn đề thuộc lãnh vực tâm lý, nên những bệnh nhân bệnh này phải đưa tới các nhà chuyên môn về tâm bệnh.

Một ngày nọ, vị bác sĩ tâm bệnh đang chữa trị cho vợ ông mời ông đến và nói rằng: “Anh có biết là anh đã không quan tâm đầy đủ đến chị nhà không? Anh phải đưa chị đi chơi ít nhất mỗi tuần một lần”. Vị bác sĩ giải phẫu không còn thiếu thốn gì nữa ông hoàn toàn sẵn sàng làm theo lời khuyên của bạn. Ông nói “được tôi sẽ đưa nhà tôi đi chơi, đi xem văn nghệ mỗi chiều thứ sáu” và ông đã làm đúng như vậy. Ông tỏ cho tôi biết là lương tâm ông cảm thấy rất thoải mái, mỗi khi vợ chồng ông cùng đi xem hát trở về. Giờ đây bà được đi ra ngoài với ông vào mỗi cuối tuần, bà không còn có thể phàn nàn là ông đã vì công việc mà để bà ở nhà một mình suốt tuần nữa.

Chúng ta có thể thấy lời khuyên của vị bác sĩ tâm lý này thật là chí lý. Ông thấy rõ ràng căn nguyên của người vợ là do người chồng không quan tâm đầy đủ đến người vợ. Đây là một trong số những cặp vợ chồng đang đi dần đến chỗ xa cách nhau mà không có sự xung đột trầm trọng nào xảy ra giữa hai người. Đó là lý do tôi nêu câu chuyện này ở đây. Khi chúng ta nói chuyện về vấn đề “Cố vấn hôn nhân” chúng ta nghĩ ngay đến những trường hợp nghiêm trọng, những sự toan tính ly dị, những cặp vợ chồng hay cãi vã rồi ấu đả nhau. Tuy nhiên có những người khác đáng được chúng ta quan tâm lưu ý đến vì cuộc sống chung của họ cũng là một thất bại. Họ vẫn sống bên nhau, không làm thương tổn nhau - nhưng họ sống như hai địa cực tách rời vì giữa họ chẳng có sự cảm thông nhau gì cả.

Bây giờ vị bác sĩ giải phẫu của chúng ta sau khi được người bạn là một bác sĩ tâm lý giúp đỡ thì hiểu được rằng vợ ông cần phải đi xem hát với ông ít nhất mỗi tuần một lần. Đó là một bước đi đúng hướng. Tuy nhiên, thật sự, ông vẫn không hiểu vợ ông, có một sự khác biệt quan trọng giữa những mức độ hiểu biết nhau. Có nhiều người sống chung với nhau nhiều năm mà không cảm thông được nhau và cũng chẳng chịu tìm cách cảm thông nhau. Chúng ta thấy trường hợp này thường xảy ra trong những gia đình có tiếng tăm, có nề nếp, có học thức. Giữa những con người cao trọng, những con người tri thức, ngay cả những giáo sư về khoa tâm lý. Họ sống như thế không biết có một điều họ đang thiếu sót dù điều đó rất là tuyệt diệu.

Gia đình họ không còn là một thực thể sống. Nếu họ cảm thấy lương tâm không được yên ổn về điều đó, họ có thể xoa dịu lòng mình bằng cách đưa vợ mình đi xem hát vào một tối thứ sáu nào đó.

Hầu hết những cặp vợ chồng bước vào đời sống hôn nhân với một lý tưởng thật cao. Có người theo học những lớp dự bị hôn nhân dành cho những cặp mới đính hôn. Có người đọc những quyển sách dày cộm và rất chuyên môn về đời sống tình dục. Họ học được nhiều điều thú vị, nghiên cứu những sách về tâm lý, đôi khi còn làm quá nhiều hơn nữa. Nhưng mười năm sau có bao nhiêu người sẽ có thể tuyên bố rằng gia đình họ đã trở nên một gia đình đúng như là họ kỳ vọng? Ít lắm! Đây chính là vấn đề chúng ta đang đối diện và sẽ tiếp tục suy nghĩ.

Mỗi người khi niềm hy vọng của mình bất thành thì thường có khuynh hướng đổ lỗi cho người khác. Đó không phải là lỗi của tôi! Đổ lỗi cho người khác thì dễ hơn là tìm ra lỗi lầm, sai trật của mình, nhưng lại chỉ làm cho mọi sự trở thành hoàn toàn bế tắc. Đổ lỗi cho nhau chỉ đưa đến sự khinh bỉ, cay đắng, chống đối ngầm ngầm và có thành kiến với nhau, đó là điều mà vợ chồng thường hay làm. Nếu không thì họ sẽ nguyên rửa số phận. Người đàn ông nghĩ rằng phận mình xui xẻo đã dung rui gặp người đàn bà bất trị. Người vợ oán trách duyên kiếp đã dành cho mình một người đàn ông bất kham.

Để tránh trách nhiệm của mình, người nào cũng có khuynh hướng đổ lỗi cho tánh tình của người kia cho tình trạng sức khỏe kém của nàng, cho những lầm lỗi nàng phạm, cho giáo dục của gia đình nàng hay cho ảnh hưởng của môi trường nàng đã lớn lên. Những vấn đề như thế rất quan trọng. Chúng ta phải tìm cách hướng dẫn con cái chúng ta trong việc lựa chọn người bạn đời của nó. Có chung một số bối cảnh sinh trưởng nào đó thì cũng rất hữu ích cho hạnh phúc gia đình. Nhưng nếu nghĩ rằng sự thành công trong hôn nhân và sự cảm thông đầy đủ tùy thuộc chủ yếu vào bối cảnh trên hết là những gì chúng ta xây đắp từng ngày. Nó là một “Tác phẩm nghệ thuật”.

Chúng ta cũng hay chống lại quan niệm sai lầm qui mọi thứ cho số phận may rủi, là quan niệm thường dẫn người đàn ông đến việc tưởng tượng rằng mình có thể vớ được một “viên ngọc” làm vợ như một người trúng số vậy. Hơn nữa, khó có thể cưới “một viên ngọc” nếu bạn không cảm thấy mình cũng là ngọc.

Bởi thế điều quan trọng là hãy cùng nhau xây dựng hạnh phúc cho hôn nhân. Nó là cái đích để hướng tới chứ không phải là một quyền lợi để thụ hưởng cách đương nhiên ngay từ ban đầu.

Để xây dựng hạnh phúc khả năng cảm thông nhau là điều cần thiết. Cái gọi là - “Sự không hợp nhau về tình cảm” là một huyền thoại mà các trạng sư thiếu lý lẽ đặt ra để yêu cầu tòa cho thân chủ ly dị. Nó cũng là một lý lẽ thông thường người ta dùng để che giấu sự thất bại của chính mình. Không hề có sự không hòa hợp về tình cảm mà chỉ có những sự hiểu lầm và lỗi lầm có thể sửa đổi được khi người ta có thiện chí sửa đổi. Theo tôi làm lỗi thông thường nhất là thiếu sự hoàn toàn thành

thật. Nhiều cặp vợ chồng bên sau những khó khăn của họ tôi luôn luôn khám phá họ thiếu sự cởi mở với nhau - Sự cởi mở trung thực và hoàn toàn đối với nhau - Nếu không có nó thì không thể nào có sự cảm thông thật. Một cặp vợ chồng dù can đảm để luôn luôn nói ra mọi việc thì chắc chắn sẽ gặp phải bất bình nhưng họ sẽ càng ngày càng xây dựng được một cuộc sống chung thành công hơn. Trái lại mọi sự che giấu tình cảm chân thật đó điều trở thành một triệu chứng xấu và là con đường đưa đến thất bại.

Nhiều cặp vợ chồng không còn nhận thức là họ đang che giấu một phần những cảm giác thật của họ với nhau, che giấu một phần những ý nghĩ những sự xác tín và những phản ứng cá nhân của họ. Khi bước vào văn phòng của tôi một người chồng đã nói với tôi rất thành thật rằng “Tôi chắc chắn là không hề giấu nhà tôi điều gì cả. Việc gì tôi cũng bàn với nhà tôi cả”. Sau đó tôi trao đổi với ông về nhiều vấn đề rất quan trọng và cần thiết cho ông. Rồi tôi hỏi ông “thế bà nhà nghĩ thế nào về những điều đó?”. Ông liền trả lời “Tôi chẳng bao giờ đề cập những vấn đề này với nhà tôi, bà không hiểu được”.

“Bà sẽ không hiểu được”, hay nói khác, nàng sẽ không chia sẻ ý kiến của tôi, và tôi muốn tránh bất cứ cuộc cãi cọ nào. Vậy để gia đình được em thấm, nhiều cặp vợ chồng đã tránh né một số vấn đề nhất là những vấn đề đầy tình cảm dễ bị va chạm. Nhưng đó lại là những vấn đề quan trọng để đưa họ đến sự cảm thông chân thật. Vì thế, dần dần, cánh cửa tương giao giữa vợ chồng bị án ngữ. Họ bắt đầu trở thành xa lạ với nhau. Họ đang đánh mất sự hiệp nhất toàn diện, là qui luật mà Đức Chúa Trời đã định cho hôn nhân.

Khi thiết lập hôn nhân Đức Chúa Trời phán rằng “Cả hai sẽ trở nên một”. Trở nên một rõ ràng có ý nghĩa là không còn có bí mật riêng tư của mỗi người. Khi nào một cặp vợ chồng bắt đầu che giấu những vấn đề của riêng mình thì lúc ấy họ vi phạm sự hiệp nhất căn bản của đời sống hôn nhân. Họ bắt đầu rẽ sang con đường đưa đến thất bại. Đúng vậy dù động cơ thúc đẩy che giấu có là những ý tưởng tốt đẹp đi nữa. Ngay cả che giấu những cái đáng phải giấu. Chúng ta có thể che giấu để đàng những điều chúng ta tự hào cũng như những điều chúng ta hổ thẹn. Chúng ta có thể cố sức hàn gắn bắt đầu trở lại, cố gắng sức làm hòa. Nhưng sự tái sinh thật luôn luôn đòi hỏi phải có một sự cởi mở chân thật với nhau. Sự chân thật sâu xa và khó khăn hơn rất nhiều.

CHỒNG TÔI LÀ MỘT HẢI ĐẢO BÍ ẨN.

Nhiều cặp vợ chồng hồi tưởng lại những ngày ở thời kỳ ve vãn nhau với niềm chua xót. Lúc ấy họ có vẻ tâm đầu ý hợp lắm! Tại sao? Tại vì họ đã tâm tình, đã cởi mở hết với nhau. Họ vui sướng hoan hỉ vì cảm thông và được thông cảm. Sự chân thật của người này khích lệ sự cởi mở của người kia. Chàng đang khám phá được con người thật của nàng. Nàng cảm thấy được chàng thông cảm và chàng cũng được

nàng cảm thông.

Nhưng bây giờ họ không còn thật sự nói chuyện được với nhau nữa. Họ chỉ nói về những vấn đề thứ yếu, hời hợt bên ngoài. Còn những vấn đề thật sự thiết yếu, thâm kín và riêng tư. Họ chẳng còn nói đến nữa. Cuộc đối thoại đã tan vỡ chỉ còn lại một sự trao đổi tin tức giả tạo.

Có nhiều vợ chồng không khi nào nói chuyện với nhau. Tôi biết nhiều người có thể sống cả tuần này sang tuần nọ, không hề mở miệng nói một lời, khiến bầu không khí gia đình ngột ngạt, khó thở khủng khiếp. Cứ nghĩ xem con cái phải lớn lên như thế nào trong một gia đình mà tại bàn ăn cha mẹ chúng, một người thì cố sức nói năng huyên thuyên không dứt để đở đầy cái khoảng trống kinh khủng do sự hoàn toàn yên lặng của người kia.

Lòng tò mò muốn biết và thông cảm nhau của thời tán tỉnh nhau đã mất. Sự khao khát khám phá và cảm thông nhau đã khô hạn. Người chồng tin rằng bây giờ mình đã hiểu vợ mình. Nàng vừa mở miệng là chàng liền làm một cử chỉ bực dọc như muốn nói rằng “Nghe rồi. Nói mãi! Lúc nào em cũng lải nhải hoài cái chuyện cũ đó!”. Đối diện với một phản ứng như thế thì thử hỏi làm thế nào nàng có thể bày tỏ chính mình? Nàng càng ít bày tỏ, nàng càng ít được cảm thông. Càng ít được cảm thông, nàng càng rút lui vào cái vỏ ốc của chính mình. Cái cảm giác hồi hộp, thích thú của sự khám phá đã mất hẳn. Nếu bạn nghĩ rằng bạn đã biết chồng mình, hay vợ mình rồi tức là bạn đã từ bỏ sự cố gắng khám phá chồng hay vợ mình rồi. Hồ cách biệt giữa cái hình ảnh bạn đã vẽ nên về chàng và con người thật của chàng sẽ càng trở nên dâu thắm hơn.

Khám phá được con người thật không phải dễ. Tôi nhớ một bà nọ có đến nói với tôi về những lo âu rất lớn của bà. Sau khi trao đổi tôi hỏi bà “Thế ông nhà nghĩ gì về những việc đó”. “Ồ” bà bắt đầu nói: “Chồng tôi là một hòn đảo bí mật. Tôi cứ đi vòng quanh mãi mà không hề tìm thấy một bãi để đặt chân lên”. Tôi hiểu bà, vì đúng như thế. Có những người đàn ông giống như những hải đảo bí ẩn. Họ bảo vệ chính mình, chống lại mọi sự xâm nhập. Họ không còn bày tỏ mình ra nữa, cũng chẳng chọn lập trường trong bất cứ việc gì. Khi vợ họ khuyên họ một điều gì quan trọng, họ giấu mình sau tờ báo. Trong họ vô cùng mệt mỏi. Họ trả lời không thêm ngắn mặt lên với một giọng điệu dửng dưng, hờ hững, mơ hồ, để tránh né mọi sự tranh luận. Hoặc có thể họ trốn tránh bằng cách đem việc đó ra pha trò.

ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC CẢM THÔNG - CHÚNG TA CẦN BÀY TỎ CHÍNH MÌNH.

Nếu điều kiện tiên quyết để đạt được cảm thông là thiện chí, thì điều kiện thứ hai là sự bày tỏ chính mình. Ai cũng cần phải bày tỏ mình ra. Thiếu cơ hội bày tỏ người ta có thể trở nên bệnh hoạn. Dĩ nhiên không phải chỉ trong hôn nhân, chúng ta mới có thể bày tỏ chính mình. Cũng có những mối tương quan với người khác trong xã hội chúng ta như: Bạn hữu, anh em, chị em, bà con và v.v...

Tuy nhiên đối với một người đã lập gia đình nhu cầu bày tỏ lớn nhất của người đàn ông là bày tỏ cho vợ mình. Có những người đàn ông phàn nàn về sức khỏe yếu đuối của vợ mình mà không nhận thức được rằng vợ mình bệnh hoạn vì mình không bao giờ chịu lắng nghe vợ nói. Để bày tỏ chính mình cần phải cảm thấy có một sự lắng nghe và đón nhận thân ái ấm áp của người kia.

Mỗi người chúng ta dễ tìm thấy lý do để tránh né một cuộc đối đầu thật sự. Một bà vợ nói với tôi “khi tôi bắt đầu nói với nhà tôi về những vấn đề quan trọng thì ông ta đội nón lên và bỏ đi, ông đi thẳng một mạch đến phòng riêng của ông”. Tuy nhiên, lại cũng có những bà vợ có thể cắt ngang một câu chuyện quan trọng để đi làm những việc cần làm khác, là những việc mà bà có thể để lại làm sau khi ông đã đi tới sở làm. Chúng ta có thể dễ dàng tìm việc làm để tránh đối đầu với nhau trong những tương quan vợ chồng. Có nhiều người đã lập gia đình nhưng chạy trốn vấn đề, họ sợ phải bày tỏ những cái sâu kín của lòng mình! Họ không dành thì giờ cần thiết cho việc đó. Ngay cả trong các dịp nghỉ họ chạy nơi này nơi khác để tìm kiếm mọi thú vui chơi, họ mời về nhà những người bạn có thể giúp họ tránh được sự đối thoại trầm tĩnh và sâu kín giữa vợ chồng. Cần phải tốn thì giờ để xây dựng một cuộc hôn nhân chân thật, tốn nhiều hơn những buổi chiều thứ sáu mà người bạn đồng nghiệp của tôi đã dành cho vợ ông. Một cuộc đối thoại chân tình không thể diễn ra trong giây lát. Nó phải được chuẩn bị để hai người có thể ngồi chung trao đổi, thảo luận nhiều giờ với nhau.

ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC CẢM THÔNG - CHÚNG TA CẦN CAN ĐẢM.

Xác định như vậy chắc chắn sẽ làm kinh ngạc nhiều độc giả là những người tưởng rằng mình có thể cởi mở chính mình với người khác một cách thật dễ dàng. Tới một mức độ nào đó chúng ta có thể làm được nhưng không hoàn toàn. Một số người vui tính, hay điệu cợt về mình thì họ dễ có thể cởi mở, nhưng thật ra, đó chỉ là sự cởi mở bề ngoài. Sự thật bên dưới những lời lẽ tuôn ra như nước thì những tình cảm và ý nghĩ sâu kín nhất vẫn còn ẩn giấu. Họ chẳng khác gì với những người rút lui về với mình trong sự yên lặng. Phơi bày hoàn toàn ý nghĩ bên trong của ta, một điều tuyệt đối cần thiết để ta cảm thông sâu xa và chân thật, đòi hỏi ta phải có nhiều can đảm. Tôi đã nghe một bà nói với tôi về chồng của bà ta đôi ba lần. Bà nói nhiều về chồng hơn là chính bà. Và tôi nói với bà ấy “quả thật bà sợ chồng bà lắm”. Sự liên hệ của tôi với bà vững chắc đủ để bà dám trả lời cho tôi một cách thành thật “Phải, tôi sợ nhà tôi”. Chúng ta đừng vội cho rằng chỉ có vợ sợ chồng. Chồng cũng sợ vợ nữa. Người đàn ông kiêu ngạo hơn người đàn bà vì vậy họ khó có thể nhận là họ sợ vợ. Đây là một trong những điểm dị biệt giữa đàn ông và đàn bà. Đàn bà thường bày tỏ nỗi lo sợ của mình cách công khai trong khi đàn ông che giấu sự sợ hãi của mình. Tỉ như một người đàn ông sẽ che giấu sự sợ hãi của mình bằng cách sử dụng quyền uy. Ông ta nạt một tiếng, cắt ngang, không cho

vợ ông nói nữa và chấm dứt sự đối thoại mà ông sợ. Hoặc ông đưa ra những lời giải thích vừa khoa học vừa thông thái cao siêu để khỏi nói ra tâm trạng riêng của mình. Ông nói nhiều để che giấu tâm trạng lo sợ mâu thuẫn. Nổi nóng hay làm thinh đều nhằm chung một mục đích là để che giấu điều mình sợ.

Sợ gì? Tôi tin sự lo sợ đó có hai phần: Thứ nhất, là sợ bị kết án, sợ bị phê bình. Đây là nỗi lo sợ phổ biến và có tầm mức to lớn hơn chúng ta thường nghĩ. Hơn nữa, những lời chỉ trích phê bình phát xuất từ vợ con, từ bạn bè thân thiết và nhất nhất, từ những người chúng ta ngưỡng mộ và yêu thương nhất khiến ta sợ nhất, là vì sự ngưỡng mộ và tình thương của họ có ý nghĩa rất lớn đối với chúng ta.

Tất cả chúng ta đều xét đoán chính mình chúng ta biết rõ ràng nếu chúng ta muốn sống cho thành thật hoàn toàn và để người ta nhìn thấy con người thật của mình. Muốn lột bỏ con người hấp dẫn giả dối mà chúng ta không ngừng cố gắng đóng trong đời sống thì chúng ta phải nói ra những điều mà chúng ta hổ thẹn. Những người gần gũi với chúng ta nhất là những người biết những yếu điểm của chúng ta nhiều nhất và là những người có đủ lý do để trách cứ chúng ta về những điều xấu hổ ấy. Đây là lý do khiến nhiều cặp vợ chồng chơi trò cút bắt. Họ sợ ăn nói thành thật hơn sẽ khỏi ra những vết thương rất nhạy cảm của mình. Những vết thương làm cho đau đớn hơn cả là những vết do chính người bạn đời thân cận nhất của mình làm.

Quả thật nhiều cặp vợ chồng rất nhanh mồm lẹ miệng khi xét đoán nhau, người này đoán xét qua người kia lên án lại. Mỗi người nhằm che giấu sự thất bại của mình thì đi chê trách khuyết điểm của người kia. Người ta ít ai chịu nhận sự thật là vợ hay chồng mình cư xử sống theo một cách thật rất khác với mình, biết bao nhiêu lần chúng ta đã nghe họ nói “Tôi không thể hiểu được chồng tôi” hoặc “Tôi không thể hiểu nổi vợ tôi”.

Một bà vợ tánh đa nghi thường mở thư của chồng. Chồng bà nói với tôi “Tôi không hiểu nổi hành động thiếu tự trọng như vậy”. Điều quan trọng là chúng ta cần tìm hiểu nguồn gốc của lòng thiếu tin tưởng và điều gì khiến bà làm như vậy. Một người cha nhất quyết đòi con học thành kỹ sư. Mẹ nó nói “thằng con đang phí thì giờ nó không có khiếu về ngành đó nó thích âm nhạc. Thế mà ông bắt như vậy. Tôi không thể hiểu nổi chồng tôi”. Điều quan trọng là chúng ta cần biết rõ những biến cố gì đã xảy ra trong đời sống cá nhân của người cha khiến ông quyết tâm cho con trở thành một kỹ sư.

Một ông chồng nói “Tôi không thể hiểu vợ tôi. Bà ta than mệt nhưng tôi thì không chịu đi ngủ cứ đi lên đi xuống lảng xãng làm đủ chuyện vợ vẫn tôi bảo bà đi ngủ mãi mà chẳng bao giờ bà nghe. Thật là ngu xuẩn và dễ tức làm sao”. Điều quan trọng là chúng ta cần phải biết cái gì khiến bà vợ lảng xãng bất thường vào buổi tối như vậy. Một bà vợ khác than phiền “Tôi không thể hiểu tại sao chồng tôi sáng thức dậy khó khăn quá. Tôi cứ phải kêu mãi. Đến khi ông dậy, ông không còn thì giờ để ăn sáng rồi đi làm bị trễ. Cuối cùng là bị mất sở làm, thật vô lý. Điều chúng

ta cần phải tìm hiểu là tại sao ông chồng thức dậy khó khăn như vậy. Có lẽ chính ông ta cũng không biết lý do. Điều ông biết rõ là mẹ ông đã la mắng ông về việc này hồi nhỏ nhưng mọi quyết định sửa đổi điều đã hoài công.

Ý nghĩa thật của câu “Tôi không thể hiểu” là “tôi không thể hiểu tại sao chồng tôi lại khác với tôi. Anh ấy suy nghĩ, cảm xúc và hành động một cách khác với tôi” vì vậy người chồng cảm thấy bị xét đoán, bị lên án, bị chỉ trích. Tất cả chúng ta đều sợ điều này, vì không ai bằng lòng với chính mình. Chúng ta đặc biệt bèn nhảy với những lời chỉ trích về những khuyết điểm mà chính chúng ta cũng thấy là ngu xuẩn và chúng ta đã không bao giờ sửa đổi được mặc dầu chúng ta đã hết sức cố gắng. Sự lo sợ thứ hai là nhận lời khuyên. Hãy lấy ví dụ của một người chồng đang gặp chuyện rối rắm ở sở. Lần đầu anh ta đem việc này nói với chị vợ nhưng chị quá sốt sắng giúp chồng ý kiến nên trả lời với chồng “Anh dứt khoát phải loại tên cộng tác viên vô dụng ấy mới được. Hãy mạnh dạn làm còn không hấn sẽ hại anh! Em đã nói với anh bao nhiêu lần rồi. Anh yếu đuối quá! Anh đi báo cáo việc này lên ban quản trị đi”. Nói cách khác, chị tuôn ra một hơi những lời khuyên không thể áp dụng được. Chị không nhận thức được sự phức tạp của vấn đề chồng chị đang đối diện, anh cảm thấy vợ đổ mọi trách nhiệm cho anh và xem anh như một đứa con nít.

Người chồng đã mở đầu bằng cách nói ra những băn khoăn lo lắng của mình, nhưng gặp phải những câu trả lời làm sẵn của vợ, anh đành rút lui. Hy vọng của anh bị đập tan trước khi có thể bày tỏ cho vợ mình thấy được tất cả những khía cạnh của vấn đề tế nhị này. Ý định của người vợ rất tốt, nhưng chị đã làm hỏng mọi việc khi chị trả lời quá hắt hủi. Đáng lẽ chị nên lắng nghe lâu hơn và cố gắng để hiểu.

Nó bị đất vì người vợ đã cố giúp chồng nhưng giúp sai. Một trong những nhiệm vụ cao cả của một người vợ là an ủi chồng mình về những chuyện khó khăn chàng gặp ngoài đời. Tuy nhiên, không cần phải lăm lăm mới an ủi được, lắng nghe cảm thông và yêu thương là đủ rồi. Hãy nhìn xem đứa bé chạy đến khóc bên chân mẹ nó. Bà mẹ không nói lời nào, nhưng chỉ trong giây lát những giọt nước mắt của nó biến mất. Nó nhảy xuống đất, gương mặt rạng rỡ vui cười rồi chạy biến đi vào trong thế giới chơi đùa của nó, nơi nó sẽ gặp những sự va chạm mới. Ở trong mỗi người, dù ngay cả những người mạnh mẽ và cứng rắn nhất vẫn còn giữ lại trong mình một chút trẻ con cần được vỗ về an ủi.

Cách đây mười năm người vợ này giờ chúng ta đang nói, đến gặp tôi tại văn phòng và nói rằng “Hễ khi nào chúng tôi có khách thì nhà tôi nói rất nhiều về công việc làm ăn của anh. Đây là cách duy nhất để tôi có thể biết về công việc của anh ấy. Tôi rất muốn biết. Nhưng mỗi khi chúng tôi ở một mình với nhau anh chẳng nói gì cả. Tôi thấy anh rất bận rộn lo nghĩ, tôi xin anh nói cho tôi biết công việc của anh thì anh nói tôi không bao giờ có thể hiểu được những vấn đề đó”. Người đàn bà này không nhận thức được rằng chính nàng đã làm hỏng khả năng trút bỏ gánh

nặng trong lòng của chồng mình.

Người ta thường nhạy cảm nhiều hơn chúng ta tưởng. Đàn ông cũng dễ tổn thương như đàn bà, dù họ che giấu nó. Họ sợ bị tổn thương bởi những lời khuyên cũng như bởi những lời chỉ trích phê bình. Họ bực tức từng chút. Một bà thấy chuyện chi cũng có vẻ rõ ràng, đơn giản, nên tự tin và khuyên chồng phải làm thế này thế nọ, bất kể là việc gì. Một người đàn bà như vậy làm cho chồng có cảm tưởng vợ mình coi mình không có khả năng. Không một người chồng nào có thể chịu được điều này.

Lẽ dĩ nhiên trong trường hợp ngược lại người vợ cũng có cảm tưởng như vậy khi người chồng sẵn sàng đưa ra giải pháp ngay cho những vấn đề vợ mình tiết lộ. Có thể nàng đang xung đột với một người hàng xóm vì cái nhìn xía xói hoặc những lời nói chanh chua ở cầu thang. Chàng vội trả lời “Đừng đặt nó thành vấn đề! Chuyện đó có đáng quan trọng chi đâu. Em quá nhạy cảm!”. Người vợ cảm thấy mình bị chồng hiểu lầm. Có khi nàng cảm thấy chồng đứng về phía người hàng xóm thay vì bên vực nàng. Vì vậy chắc chắn nàng càng trở nên bấn loạn hơn đối với những lời xúc phạm hàng ngày. Hoặc nàng có thể không còn thấy tự do trút bỏ gánh nặng của mình bằng cách thổ lộ với chồng nữa.

Để thật sự cảm thông chúng ta cần phải lắng nghe chứ không phải chỉ trả lời. Chúng ta cần phải lắng nghe một cách chăm chú và kiên nhẫn. Muốn giúp một người nào đó bày tỏ tâm sự, tình cảm chúng ta phải cho họ có thì giờ. Chỉ đưa ra một ít câu hỏi thật cẩn thận để người ấy có thể giải tỏ kinh nghiệm của họ dễ dàng hơn. Trên tất cả chúng ta phải tránh cho người ấy cái cảm tưởng rằng chúng ta biết nhiều hơn họ về những điều họ phải làm. Bằng ngược lại chúng ta sẽ đẩy họ rút lui. Phê bình nhiều quá cũng mang lại một hậu quả tương tự vì những cảm xúc nội tâm rất dễ vỡ.

Có những người chồng nói rằng “Tôi không muốn trút gánh nặng âu lo cho nhà tôi, tôi giữ lấy những nan đề của tôi”, người đó có thể thành thật nghĩ như vậy, nhưng họ đang tự lừa dối họ. Luôn luôn có những nguyên nhân sâu xa hơn ngăn trở lòng tín nhiệm. Dù trong trường hợp nào chẳng nữa thì đó là dấu hiệu cho họ thấy sự chia xẻ trong hôn nhân đã thất bại. Một người đàn bà có thể mang được mọi lo âu khi nàng cảm thấy mình được chồng nâng đỡ và sẽ đủ sức cùng chồng đương đầu với mọi khó khăn. Nỗi lo lắng tột hại nhất cho một người đàn bà có lẽ là cái lo cảm thấy chồng mình mang nặng nhiều vấn đề mà chàng không chịu chia sẻ với mình. Có nhiều người bị hiểu lầm trên thế giới này, nhưng khi nhìn họ gần hơn chúng ta luôn luôn nhận thấy rằng ít ra họ cũng có một phần trách nhiệm. Nếu họ không được cảm thông, thì lý do là vì họ không chịu cởi mở.

Thế thì tại sao có nhiều người tới gặp tôi ở văn phòng và nói với tôi rằng “Với ông tôi có thể cởi mở vì ông thông cảm”. Sự thật hoàn toàn ngược lại. Tôi hiểu họ vì họ cởi mở. Đôi khi tôi hiểu họ nhiều hơn cả người bạn đời của họ, vì họ kể cho tôi nghe mọi việc, họ giấu với người bạn đời của họ. Vai trò của một bác sĩ thì trung

lập hơn thế nữa, nghề nghiệp của ông càng ngày càng gạt bỏ khỏi ông cái ước muốn phê phán. Nghề nghiệp cho ông biết rằng khó có thể giúp đỡ một người nào bằng lời khuyên ấy, trừ khi người đó sẵn sàng làm theo lời khuyên ấy. Một bác sĩ chưa biết gì về bệnh nhân của ông thì ông ta tìm hiểu trực tiếp từ miệng của bệnh nhân. Dĩ nhiên, bác sĩ không thể bị lừa bởi sự trình bày có tính cách chủ quan của bệnh nhân đâu đấy là những sự kiện có thật. Điều quan trọng trong đời sống không phải là những sự kiện mà là cách thức chúng ta nhìn và là giải thích những sự kiện đó.

Những người sống gần ta đã có sẵn trong đầu những hình ảnh về ta và những hình ảnh này luôn luôn có phần sai lệch. Cũng như nó làm sai lệch ít nhiều ý nghĩa những điều ta phải nói. Điều này rất đúng khi chúng ta chữa trị cho một bệnh nhân quá lâu đến lúc anh ta không còn sẵn sàng bày tỏ những cái kín nhiệm nữa. Anh không còn nói gì cho chúng ta nữa trừ ra những gì mà anh ta tin rằng chúng ta có thể hiểu biết. Một lần nữa nỗi lo sợ bị hiểu lầm lại xuất hiện trong anh. Chúng ta phải gạt bỏ cái hình ảnh chúng ta có về anh để anh có thể thấy dễ dàng cởi mở tấm lòng trở lại cho chúng ta như thể anh mới gặp chúng ta lần đầu.

Giữa vợ chồng cũng đúng như vậy. Mỗi người đều có một hình ảnh nào đó về nhau. Nó có phần đúng cũng như chắc chắn có phần sai. Nhưng trong bất cứ trường hợp nào nó cũng là một thành kiến quá cứng ngắt (ít nhiều do họ gây ra) mà ta áp đặt trên họ do sự tưởng tượng của ta. Ai cũng biết nguyên nhân thông thường nhất gây ra những lầm lỗi trong việc định bệnh trong y khoa là sự quá tin của bác sĩ. Sự quyết đoán mà ông đặt lên bệnh nhân làm ông không còn thấy một lời giải thích nào khác của những triệu chứng nữa.

Một khi người chồng cảm thấy vợ anh đã có định kiến đạo đức đối với anh và nàng cứ khư khư như vậy thì tất cả mọi sự cởi mở thành thật, tất cả mọi bày tỏ sâu xa nhất về chính mình của anh sẽ khô cạn. Rồi chuyện có thể xảy ra là người chồng sẽ bắt đầu nói chuyện với vài cô gái anh gặp ở sở làm hay ở câu lạc bộ thể thao. Anh sẽ dễ dàng bày tỏ với cô ta nhiều điều mà anh không còn dám nói với vợ mình. Anh sẽ khám phá lại được cái cảm giác tuyệt diệu mà mọi người khao khát, cái cảm giác được cảm thông. Có lẽ anh sẽ nói với nàng những nan đề trong đời sống hôn nhân của anh. Người đàn ông dễ làm yếu lòng một người đàn bà bằng cách nói lên nỗi thất vọng trong cuộc sống gia đình của họ. Tại văn phòng của tôi có lẽ người chồng này sẽ nói “Tôi không thể sống thiếu người con gái ấy. Nàng hiểu tôi, trong khi vợ tôi không hiểu tôi”. Thảm kịch gia đình đang tiến nhanh đến đấy!

ĐỂ ĐƯỢC CẢM THÔNG - CHÚNG TA CẦN PHẢI YÊU THƯƠNG

Rõ ràng là giữa tình yêu và sự cảm thông có một sự nối kết rất mật thiết. Nó mật thiết đến nỗi chúng ta không bao giờ biết lúc nào cái này chấm dứt và cái kia bắt đầu, hoặc cái nào là nguyên nhân, cái nào là hậu quả. Hễ ai yêu thì cảm thông và

hễ ai cảm thông thì yêu. Người nào cảm thấy được cảm thông thì cảm thấy được thương yêu. Và người nào cảm thấy được thương yêu thì chắc chắn cảm thấy được cảm thông.

Người đàn ông cần biết mình được yêu thương rất đậm đà để có thể chia sẻ những bí mật sâu kín đầy cảm xúc của mình. Chẳng hạn anh có thể kể lại kinh nghiệm kỳ lạ đã xảy ra trong đời sống của anh một ngày nào đó, kinh nghiệm đó đối với anh là một sự can thiệp kỳ diệu của Đức Chúa Trời trong đời sống của anh. Và anh cũng có thể bày tỏ những lý tưởng cao cả mà anh hằng ôm ấp. Hoặc anh có thể nói về một sự kêu gọi từ bên trong như là một sứ mạng anh phải hoàn thành trên thế gian này. Đối với anh dường như anh không dám thổ lộ điều đó cho một người nào khác. Anh e rằng người ta sẽ thấy điều đó buồn cười hoặc vô ích. Và đột nhiên không hiểu tại sao, khi sự tương giao với một người khác đạt đến một mức độ khiến anh đã tâm sự với người điều bí mật mà anh đã giấu kín lâu nay.

Giấy bày tâm tư tình cảm là việc làm rất khó và rất hiếm. Hàng ngàn nỗi lo sợ giữ chúng ta lại. Trước tiên là nỗi lo sợ xúc động, sự sợ phải khóc nhất là sợ người khác không cảm thấy được tầm quan trọng lớn lao của vấn đề đã chất chứa đầy trong ký ức và tình cảm của ta. Thật đau đớn biết bao khi một sự chia sẻ khó khăn như vậy rơi vào tai của những người thờ ơ, hoặc diễu cợt, tai của những người mà trong trường hợp nào họ cũng không hiểu được ý nghĩa những điều chúng ta nói. Điều này có thể xảy ra giữa vợ chồng. Khi người vợ hoặc người chồng bày tỏ những nỗi niềm riêng tư của mình mà không được thông cảm thì sẽ dội lại và rơi vào một sự cô độc tình cảm khủng khiếp. Anh có thể ngã bệnh về việc đó. Trong những hoàn cảnh như vậy có người sẽ tìm đến mục sư, linh mục, có người tìm đến bác sĩ của họ. Họ cần tìm một người có thể cảm thông. Trong một số trường hợp chữa trị, sự giúp đỡ của một bác sĩ hay một tội tớ Đức Chúa Trời có thể cần thiết, nhưng thường thì người vợ có thể đem lại sự giúp đỡ đó cho chồng hoặc chồng có thể mang lại cho vợ, nếu phương cách chữa trị là lắng nghe như mục sư, bác sĩ, nhà tâm lý học lắng nghe bệnh nhân.

Khi vợ chồng học giúp đỡ nhau như thế thì đây quả là một kinh nghiệm đẹp đẽ, lớn lao và có tính cách giải phóng. Chúng ta không thể không nhấn mạnh đến nhu cầu lớn lao là con người phải được lắng nghe, được quan tâm và được thông cảm. Giáo hội luôn luôn biết rõ điều này, tâm lý học hiện đại khiến chúng ta lưu ý rất nhiều đến điều này. Trọng tâm của khoa tâm lý trị liệu là nhằm tạo một mối tương quan trong đó bệnh nhân có thể kể hết mọi việc y như một em bé kể lể mọi điều cho mẹ nó. Không ai có thể phát triển một cách tự do trong thế giới này và tìm được một đời sống phong phú mà không cảm thấy ít nhất được một người thông cảm. Khi bị hiểu lầm người ta liền mất niềm tự tin, mất niềm tin trong đời sống mất ngay cả niềm tin nơi Thượng Đế. Anh bị phong tỏa và rút lui về với nội tâm.

Có một điều bí mật lạ lùng hơn nữa là không ai có thể hiểu biết được chính mình qua sự tự xét hoặc trong sự sống cô đơn với cuốn nhật ký của mình. Nhưng ta hiểu

được bản thân mình qua sự đối thoại, qua sự gặp gỡ với người khác. Chỉ bằng cách bày tỏ lòng tin của chúng ta với người khác ta mới trở nên cảm thông với họ. Ai muốn thấy rõ chính mình thì phải cởi mở với một người thân tín do mình tự chọn rồi mình tin cậy để phó thác tâm sự. Người đó có thể là một người bạn, một bác sĩ hoặc cũng có thể là người bạn đời của chúng ta.

Hôn nhân vì vậy trở thành một cuộc phiêu lưu lớn, một cuộc khám phá không ngừng về chính mình và về người bạn đời của mình. Mỗi ngày nó càng mở rộng chân trời của ta. Nó trở thành một cơ hội để học hỏi những điều mới mẻ về đời sống về sự sinh tồn của con người, về Thiên Chúa. Đó là lý do mà từ đầu Kinh Thánh Đức Chúa Trời đã nói “Con người ở một mình không tốt”. Con người cần sự thông công, ta cần một người bạn đời, một cuộc chạm trán thật với người khác. Ta cần hiểu người khác và cần cái cảm giác được người khác hiểu mình.

Theo Kinh Thánh đây chính là mục đích của Đức Chúa Trời khi thiết lập định chế hôn nhân. Sống độc thân con người ngồi đếm thời gian và trở nên khuôn phép cố chấp theo lối riêng của mình. Khi phải đối đầu nhau trong hôn nhân, ta phải vượt ra khỏi chính mình, phải phát triển lớn lên tiến dần đến trưởng thành. Khi hôn nhân suy thoái thành chỉ còn là một thứ cộng sinh giữa hai người luôn luôn che giấu lẫn nhau, thì cuộc hôn nhân đó đã hoàn toàn mất đi mục đích của nó. Sự thất bại đó không chỉ là sự thất bại của hôn nhân nhưng của cả vợ lẫn chồng. Họ đã thất bại trong sự làm người. Thất bại trong sự hiểu biết người bạn đời của mình là thất bại trong sự hiểu biết mình, chính bản thân mình. Nó cũng là thất bại trong sự tăng trưởng và trong sự chu toàn những khả năng làm người của mình.

Những nhà tâm lý chuyên nghiên cứu về tương quan hôn nhân đã làm sáng tỏ cho chúng ta rất nhiều về điểm này. Họ nói đến ba thời kỳ khác nhau.

Thời kỳ thứ nhất là “Thời kỳ trăng mật”. Vợ chồng cảm thông hiểu nhau rất nhiều và rất dễ dàng. Bạn có thể nghe người vợ nói “Nhà em có cùng chung một sở thích như em trong mọi vấn đề. Chúng em giống nhau lắm. Chúng em đồng ý với nhau về mọi vấn đề và chúng em có thể nói mọi việc với nhau. Ngay cả trước khi em bắt đầu nói điều gì thì anh ấy cũng đã nghĩ đến điều đó. Anh biết mọi ước muốn của em và anh hiểu mọi tình cảm của em”.

Trong những năm đầu tiên của hôn nhân chúng ta vẫn sống trong thời kỳ trăng mật, vẫn có cảm giác đồng thông cảm hiểu biết nhau và hoàn toàn giống nhau. Do bản năng, chúng ta đã chọn người bạn đời bổ túc cho ta, những gì ta đã dồn nén trong thời niên thiếu ta lại tìm thấy nơi người bạn đời của mình. Vì vậy chúng ta có một cảm giác tuyệt diệu về sự hoàn toàn trong đời sống chung nhau.

Đến thời kỳ thứ hai của hôn nhân, thường vào giữa khoảng năm thứ 5 đến năm thứ 10 sau khi cưới nhau. Trong giai đoạn này người này nhận thấy rằng người kia không hợp lắm với mình như mình đã nghĩ. Ta khám phá ra những lỗi lầm trước đây ta không chú ý hoặc những lỗi lầm mà ta từng tin chắc sẽ mất đi do những kết quả hạnh phúc hôn nhân mang lại. Giờ đây những lỗi lầm này trở nên không thể

chịu được. Nào là tính nóng nảy, ích kỷ, nói dối tham lam, hung dữ, lỗ mãng, say sưa.. Thật là thất vọng! Chúng ta bắt đầu cảnh cáo nhau một cách nhẹ nhàng, rồi đến sự trách cứ, tra gạn và cuối cùng là hăm dọa nhau. Nhưng chẳng cách nào mang lại kết quả cả. Thế là tiếp đến là lời than vãn ai cũng biết “Tôi không hiểu anh ấy”. Tiếp theo sau đó là sự căm dỗi lui về với mình để làm giảm mọi nguy xung đột, sự căm dỗi buông xuôi, bỏ cuộc. Đến đây là bắt đầu giai đoạn thứ ba. Nó sẽ phát triển theo chiều hướng của giai đoạn thứ hai. Nó có thể là buông trôi dần dần không còn chịu tranh đấu cho hạnh phúc nữa, chúng ta tức giận, cay đắng và chống nghịch nhau. “Chồng tôi không phải người mà tôi đã nghĩ trước đây...” “Vợ tôi chẳng giống như điều tôi tưởng...” “Tôi đã phạm một lỗi lầm khủng khiếp...”. Tới đây thì họ có thể bắt đầu nghĩ đến ly dị. Bằng không thì họ tiếp tục sống trong sự cãi cọ bất tận mà chẳng bao giờ giải quyết được gì. Hoặc họ có thể đi đến một thỏa thuận là một người chịu hàng phục người kia, hy sinh nhân cách của mình! Hoặc cũng có thể đi đến một thỏa thuận tệ hại hơn nữa là mỗi người rút lui về sống riêng rẽ, mỗi người tự lo tổ chức đời sống riêng mình cách âm thầm chẳng ai cần nói gì với nhau nữa cả!

Đó là chiều hướng giải quyết thứ nhất. Chiều hướng thứ hai là chiều hướng can đảm. Nó có nghĩa là chấp nhận sự thật một cách can đảm. Nhìn người bạn đời mình đúng với thực trạng của họ, lột bỏ lớp áo hào nhoáng mà ta đã khoác cho họ. Nó có nghĩa là một nỗ lực thực sự đạt đến sự hiểu biết người bạn đời chẳng hấp dẫn này. Thật ra anh ta có những lỗi lầm, anh có những nan đề mà anh không thể giải quyết được. Anh không hiểu mình và anh phản ứng một cách không thể chấp nhận được khi người ta chỉ cho anh thấy những lỗi lầm của anh. Anh phản ứng như vậy chính là vì anh không cảm thấy mình không thể thắng được những lỗi lầm của mình. Tuy nhiên anh có thể được giúp đỡ bằng một cách khác bằng cách yêu thương anh. Yêu thương không phải vì anh tốt nhưng vì những nan đề của anh. Anh chỉ có thể được giúp đỡ bằng cách cảm thông với anh. Cảm thông những điều anh mất mát trong thuở ấu thơ và những điều anh hiện còn đang thiếu bằng cách làm sao lấp đầy nhu cầu đó.

Như thế vấn đề là đối diện với những nan đề hơn là trốn tránh, cùng nhau đối phó với chúng cùng nhau tìm kiếm giải pháp cho chúng, bằng cách tìm hiểu và cảm thông sâu sắc hơn bản thân mình và người bạn đời của mình. Cuộc hôn nhân nào cũng đều có những nan đề. Bác sĩ Weatherhead là một Mục sư và là nhà tâm lý học nổi tiếng, viết trong một cuốn sách của ông về một vợ chồng đến nói với ông “Ồ, chúng tôi chẳng bao giờ cãi nhau!” Ông Weatherhead nói ông tự nghĩ rằng: “Vậy hoặc một trong hai người đang nói dối hoặc một trong hai người đã lần lượt đè bẹp người kia rồi”.

Trong thời kỳ đính hôn thì không thể tưởng tượng được những nan đề này. Có lần tôi nói chuyện về sự xung đột trong hôn nhân cho một khóa học dành cho những cặp thanh niên vừa mới đính hôn. Tất cả thính giả của tôi đều nhất quyết rằng họ sẽ

không bao giờ đương đầu với những xung đột như thế. Đây là lý do khiến người ta thất vọng ê chề khi những khó khăn xảy đến, là lý do khiến ta than thân trách phận, khiến ta tin tưởng thành thực và ngây thơ rằng tất cả xung đột đều là những việc không may bất thường mà thôi. Một cặp vợ chồng được thử ra nhẹ nhõm khi nghe chúng tôi nói “Ông bà có những nan đề phải không? Chuyện đó là bình thường. Vợ chồng nào cũng có vấn đề cả. Thật ra đó là một điều tốt. Những người thành công trong hôn nhân là những người biết cùng nhau đối phó với vấn đề và chiến thắng. Những người thiếu can đảm đối diện với vấn đề của mình là những người thất bại trong hôn nhân”. Hai vợ chồng này sẽ được giúp đỡ nhiều hơn khi chúng ta nói cho họ biết về những khó khăn của chúng ta, về những vấn đề trong hôn nhân mà chúng ta đã giải quyết, về những cuộc khủng hoảng như thế là cần thiết và về những thay đổi sâu xa mà chúng ta trải qua để đạt đến sự hiệp một thực sự mà vẫn tôn trọng những khác biệt của nhau.

Có những điểm khác biệt về cá tính về sở thích, về thói quen, về thành kiến, và về niềm tin buộc chúng ta phải hết sức cố gắng để hiểu nhau. Cũng chính những điểm khác biệt này lại làm cho cả hai tăng trưởng hơn. Tôi tìm thấy một ý phù hợp với quan điểm đó trong nhật ký của bà Tolstoy vợ của đại văn hào Nga Léon Tolstoy. Bà viết “Chỉ khi nào vợ chồng tôi giận nhau thì tôi mới viết nhật ký”, có nghĩa là sự xung đột vợ chồng đã thức tỉnh bà khơi dậy trong bà nhiều ý tưởng để bà viết vào nhật ký. Dĩ nhiên sáng ngày hôm sau, khi vợ chồng bà ngồi lại với nhau, mọi việc xảy ra dường như không còn quan trọng như bà đã nghĩ. Luôn luôn có một vài yếu tố của sự thật trong những giây phút xao động tình cảm do cuộc xung đột gây ra. Vì vậy điều quan trọng là ngày hôm sau cùng nhau mổ xẻ vấn đề một cách trầm tĩnh. Đây là lúc sự cởi mở với nhau, sẽ đem đến cho họ ánh sáng mới nhờ đó có thể thấy được những nguyên nhân sâu kín. Tuy nhiên có nhiều cặp vợ chồng yêu nhau trở lại sau lúc xung đột mà không học được điều gì từ cuộc xung đột đó cả. Họ đã dẹp qua một bên cuộc đối diện để đối thoại cần thiết, cho việc hiểu nhau, cho đến khi sự khủng hoảng tái diễn dưới hình thức mãnh liệt và tai hại hơn.

Chúng ta cần phải can đảm đối diện với mỗi vấn đề gây ra do sự kết hợp hoàn toàn của hai cá tính. Người ta không ai gồng ai. Đây là một sự kiện đơn giản cần phải nhìn thấy. Tuy nhiên, ít ai chịu chấp nhận sự kiện này nhất là khi nó là một vấn đề của chồng mình hoặc của vợ mình. Nếu anh có những sở thích khác, những tình cảm khác, những kỳ vọng khác lập tức anh sẽ bị phản ứng lại như thế đó là một thách thức, một sự tấn công, hay một sự khước từ đối với vợ anh. Chúng ta nhìn thấy một phản ứng tương tự với cha mẹ, khi họ khám phá nơi con cái mới lớn của họ những khuynh hướng mà họ rất ghét. Trong trường hợp vợ chồng để hiểu và chấp nhận sự khác biệt của nhau thì cần phải có sự tăng trưởng cá nhân rất nhiều.

ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC CẢM THÔNG - CHÚNG TA CẦN PHẢI CHẤP NHẬN

NHỮNG ĐIỂM KHÁC BIỆT TỰ NHIÊN.

Tôi đang nghĩ đến một vài người bạn. Người chồng là một giáo sư đại học và là một tác giả nổi tiếng. Những nhà tư tưởng và những thi sĩ cần nhiều giây phút yên tĩnh để suy tư. Những giây phút bên ngoài có vẻ như họ không làm gì cả, nhưng thực ra đó là những giây phút làm cho tư tưởng của họ được có hiện ra rõ ràng. Người vợ là một bà nội trợ bận rộn cắt ngang dòng suy tưởng của ông khi bà nói “Anh đang ở không! Anh ra đây giúp em bắt cái thang để hái mấy trái táo đi”. Ở đây chúng ta thấy sự xung đột giữa hai tính khí - một người trầm mặc, một người hiếu động. Người bạn giáo sư của chúng tôi cảm thấy mình không được thông cảm. Vợ một người đàn ông khác không thể hiểu rằng chồng bà cần vận động tay chân sau một ngày ngồi yên ở sở. Nếu ông cầm cái chổi lên thì bà sẽ chỉ thấy công việc mình phải làm là phải quét nhà sau đó nên phản đối. Thế là ông chồng đâm ra dè dặt, ông chưa hiểu được rằng vợ ông đồng hóa mình với căn nhà đến độ cho rằng nếu nhà bẩn là chính bà bị bẩn.

Bởi vì thất bại không hiểu nhau mà người ta rơi vào tình trạng nguy hiểm là làm ngơ trước những nhu cầu của nhau đặc biệt là người này nhận thức được tầm quan trọng lớn lao của những nhu cầu đó đối với người kia. Người ta có thể chế nhạo những nhu cầu này, coi nhẹ những sở thích kia. Ví dụ như sở thích chơi tem của chồng hoặc tranh sơn dầu của vợ. Coi nhẹ những điều này là gây ra những vết thương đau đớn. Một lời nói đùa giữa hai người yêu có thể rất dễ thương, những sự bông đùa thiếu hiểu biết có thể làm họ thương tổn nặng nề.

Cũng có những điểm bất đồng căn bản giữa những loại người: Những người có tính hướng ngoại yêu thích đời sống xã hội, vui vẻ và xông xáo. Những người hướng nội thích tìm kiếm sự yên tĩnh và đắm mình trong suy tư. C.J.Jung đã mô tả họ và cho chúng ta thấy rằng lý trí và tình cảm như là hai cực đối nhau, trực giác và thực tế cũng vậy. Theo bản năng thì một người đàn ông rất lý trí sẽ lập gia đình với một người đàn bà rất tình cảm. Sự bổ túc cho nhau của họ lúc đầu sẽ tạo nên một phản ứng nồng nhiệt trong người đàn ông. Nhưng sau đó anh muốn làm cho nàng phải nghe theo những lý lẽ khách quan của anh. Anh sẽ bực mình khi thấy thất bại trong việc này. Anh sẽ cố gắng chứng tỏ cho nàng thấy rằng nàng không hợp lý trong những bộc phát tình cảm của nàng. Còn nàng thì chẳng quan tâm gì đến điều này tí nào cả. Về phần nàng sẽ lên án chồng về cách đối xử qua lý trí, lạnh lùng như nước đá của chồng. Nó làm tê cứng đời sống. Cũng vậy một đầu óc thiên về trực giác và một đầu óc thiên về khoa học sẽ gặp rất nhiều khó khăn trong sự cảm thông nhau. Đối với người có óc trực giác, sự vật không phải là những gì như chúng hiện hữu cách khách quan, nhưng chẳng qua là những biểu hiện của những giá trị khác mà anh tưởng tượng và liên kết với chúng. Còn đối với người có óc khoa học thì sự việc là những gì rõ ràng như chúng hiện hữu, không phải là cái gì khác hơn cái có thể cân đo. Dù vậy, những người có bản tính khác nhau được dựng

nên để bỏ tức cho nhau. Người này qua đời sống của người kia có thể khám phá rất nhiều về những điều họ không biết hoặc không cảm thấy được trước đây. Đó là một trong những lý do của hôn nhân.

ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC CẢM THÔNG - CHÚNG TA PHẢI THỪA NHẬN SỰ KHÁC BIỆT RẤT LỚN VỀ PHÁI TÍNH.

Ngoài những khác biệt về bản tính, chúng ta phải nói đến những điểm khác biệt về phái tính. Đàn ông và đàn bà vốn khác nhau, khác hơn chúng ta nghĩ rất nhiều. Đó là lý do cả hai điều có nhiều khó khăn để hiểu nhau và đó cũng là lý do khiến họ cần nhau để giúp nhau tăng trưởng. Tôi dám nói rằng một người đàn ông không bao giờ có thể hiểu hoàn toàn một người đàn bà, và ngược lại.

Đàn ông có óc thiên về lý thuyết trong người đàn bà thì chú ý đến con người. Đôi khi tôi đang nói về một vấn đề tổng quát với vợ tôi, thảo luận về hai ý tưởng mâu thuẫn nhau thì nàng liền hỏi tôi “Anh đang nói về ai vậy?” Tôi đâu có đề cập đến người nào. Tôi đang khai triển một ý tưởng. Nhưng vợ tôi cảm thấy cần phải đồng hóa quan điểm đó với một cái gì cụ thể, với một người nào đó. Người đàn bà nghĩ về con người và trong ý nghĩa con người. Ngược lại, chúng ta hãy nhìn đàn ông khi họ xúm lại đánh bài hay uống cà phê với nhau. Họ trình bày, họ giải thích những lý thuyết cao đẹp theo đó thế giới phải được cai trị và làm thế nào để thế giới có được hòa bình và sống chung trong tình huynh đệ. Những lý thuyết này hoàn toàn trừu tượng, xã hội, không mấy may liên hệ đến tình trạng hiện tại. Nếu một bà vợ nào có mặt ở đó bà ta sẽ cười mỉa mai và nói “Tốt hơn anh nên về nhà giúp em lau chén hay coi thẳng con nó học hành ra làm sao để em khỏi mất công chạy thầy chạy thuốc cho nó”. Như vậy nhờ người đàn bà và dưới ảnh hưởng của nàng, người đàn ông có thể đạt được một cảm nhận về con người. Văn minh chỉ do người đàn ông xây dựng nên sẽ giữ mãi tính cách lạnh lùng, trừu tượng, máy móc, phi nhân thiếu tính chất con người.

Người đàn bà suy nghĩ đến chi tiết. Nàng chú trọng đến tiểu tiết hơn là những ý tưởng tổng quát. Nàng có một nhu cầu kể lể. Nàng muốn nói hết mọi việc xảy ra trong ngày khi ngồi xuống bên chồng. Nàng kể người bạn này đội nón gì, người kia mặc áo gì, anh gác đàn hoặc người bán hàng đã nói điều gì với nàng và nàng đã trả lời ra làm sao. Chẳng bao lâu người chồng sẽ không còn chăm chú nghe nữa vì anh không hiểu sao vợ anh xem những chi tiết như vậy lại quan trọng đối với nàng đến thế. Đối với anh, tất cả những điều đó có vẻ nhỏ nhặt và nhạt nhẽo. Khi người vợ cảm thấy chồng không còn lắng nghe mình nữa và anh đang chăm chú vào tờ báo với những vấn đề lớn của thế giới, thì nàng cảm thấy hết sức cô đơn. Càng cô đơn nàng sẽ đâm ra càng chú tâm đi sâu hơn vào những chi tiết mà nàng luôn cho là quan trọng như nói hành, ganh tị với người hàng xóm, so sánh giá cả ở chợ. Một người đàn bà như thế sẽ trở nên nhiều chuyện hơn, lảm lời hơn, nhưng đó chỉ là

độc thoại. Để đáp lại thỉnh thoảng người chồng sẽ khẽ nhún vai. Sự nhàm chán, kẻ thù số một của hôn nhân, sẽ càng lúc càng tăng trong gia đình. Rõ ràng là người đàn ông cần phải học hỏi từ vợ mình sự quan trọng của cái cụ thể và những chi tiết cá nhân. Vì thiếu chúng những ý tưởng tổng quát sẽ không khác gì hơn là những lý thuyết rỗng tuếch. Một khi anh hiểu như vậy anh có thể mở rộng chân trời trong đầu óc vợ anh, làm giàu cho sự suy nghĩ của nàng, nâng cao sự hiểu biết của nàng. Sự nhàm chán mà một ngày nào đó anh sẽ lên tiếng than phiền chính là điều anh có trách nhiệm, vì chính anh là người phải mang đến cho vợ anh những ý tưởng sâu sắc hơn và có kết quả hơn.

Lời nói tự nó mang một ý nghĩa khác đối với đàn ông hơn là đàn bà. Qua lời nói người đàn ông diễn tả tư tưởng và tuyên thông tin tức. Đàn bà nói để diễn tả cảm xúc, tình cảm. Điều này giải thích cho ta biết tại sao một người vợ có thể kể đi kể lại cả chục lần một kinh nghiệm nào đó của nàng. Nàng nói mãi như vậy không phải để cho chồng biết, chàng ngắt ngay “Thôi, anh biết chuyện đó rồi”. Em đã nói chuyện đó với anh rồi”. Nhưng nàng vẫn cần nói đi nói lại để giải tỏa đề dãn xả sự căng thẳng tình cảm mà kinh nghiệm ấy đã tạo nên trong lòng nàng. Có nhiều người đàn ông chẳng bao giờ diễn tả tình cảm của họ ngay cả bằng câu nói rằng “Anh yêu em”. Một câu nói mà người thích nghe hàng trăm lần. Nàng hỏi “Anh có yêu em không?” Chàng đáp “Em biết anh yêu em kia mà”. Không phải là nàng không biết. Nhưng là nàng thích nghe điều đó được chồng nói lên một lần nữa. Nếu chồng nàng không bao giờ nói điều đó với nàng thì nhu cầu này của nàng lại càng lớn hơn nữa.

Anh bày tỏ cảm xúc của mình bằng những cách khác: Một cái ve vuốt, một cái nhìn, hoặc có khi bằng tiếng gầm gừ khó nghe trong cổ họng. Mặt khác anh có thể bày tỏ tình cảm của mình bằng một lời gián tiếp mà vợ anh cần phải học để hiểu. Tôi nhớ rõ một người đàn bà rất đau khổ chỉ vì không được nghe một lời âu yếm nào từ miệng chồng nàng thốt ra. Một ngày nọ nàng đến gặp tôi với vẻ tức giận. Chồng nàng đã kêu thợ đến trang trí lại phòng của nàng mà không một lời báo trước cho nàng. Cả nhà lộn xộn, dơ bẩn, đồ đạc dòn dỏng trong lối đi. Nàng đổ quạu. Tôi nói với nàng “Mọi người nói chuyện theo một cách riêng của mình! Đó là cách chồng chị nói cho chị biết rằng anh ấy yêu chị. Hãy dang tay ra ôm lấy anh ấy nếu chị hiểu được ngôn ngữ của anh ấy. Hãy nói cho anh ấy là chị biết anh ấy đã yêu chị như thế nào, đến nỗi chị bỏ tiền ra như thế để có một căn nhà xinh xắn hơn cho chị”.

Nhiều cặp vợ chồng sống trong sự xung đột liên tục giữa những quyền lợi về nghề nghiệp và gia đình. Điều này đặc biệt xảy ra khi công việc của người chồng vừa quan trọng vừa thách thức. Hãy nghĩ đến vị bác sĩ giải phẫu của chúng ta ở Nữ Ước thì biết. Tôi đã để ý đến một tình trạng giống như vậy trong một số lớn gia đình không phải chỉ ở trong những gia đình người chồng làm bác sĩ mà cũng ở trong những gia đình mục sư giáo sư và thương gia. Người vợ không hiểu nghề

nghiệp của chồng quan trọng đối với anh thế nào. Nàng lấy con người của anh chứ không phải sự kêu gọi (Nghề nghiệp) của anh. Vì vậy, ngay từ đầu sở thích của họ xung đột nhau. Người đàn ông lúc nào cũng bận rộn với công việc của mình. Anh không nói năng nhiều về công việc với vợ chính vì anh cảm thấy sự bức mình của nàng. Công việc của anh đem anh xa khỏi vợ. Nàng chỉ thấy những nan đề, những lo lắng trong công việc làm chồng nàng mệt mỏi và làm cho cá tính khó chịu khi anh về đến nhà. Nàng chỉ thấy những bữa tiệc bàn chuyện làm ăn mà nàng không được dự, những chuyến đi xa, sự làm thêm giờ của chồng ở sở, những cú điện thoại khẩn cấp quấy rầy. Người chồng cần nhân khi đặt mạnh ông nghe xuống có vẻ giận dữ trước mặt nàng. Nàng không thấy được cảnh chồng nàng bên cạnh một bệnh nhân vài phút sau đó. Nàng không thấy tận mắt sự nhiệt thành, sự chăm sóc tận tình, sự quan tâm lo lắng mà một bác sĩ phải đảm trách đối với bệnh nhân. Vì vậy, một người vợ trẻ có thể rất không thích chức nghiệp của người chồng trong khi đối với chàng đó là một thách thức lớn lao lý thú nhất. Họ sống trong hai thế giới khác nhau. Nàng khó chịu khi nói đến “Sở của anh”. Nàng cảm thấy nàng bị bỏ bên lề đời sống thực của chồng. Nàng phải ngửa tay xin mới thỉnh thoảng nhận được vài mẩu bánh vụn!!! Mặt khác nàng có thể trả thù bằng cách tạo một thế giới riêng ở quanh nàng, một thế giới mà nàng sẽ nói năng mỗi lúc một ít đi vì chồng nàng xem những sở thích của nàng là điên dại, ngu xuẩn. Áo quần của nàng, những tổ chức, đoàn thể của nàng đối với chàng không ý nghĩa gì cả, nó hoàn toàn vô bổ. Để cảm thông nhau, chồng cũng như vợ mỗi người phải quan tâm đến những điều người kia quan tâm và phải tìm hiểu tại sao họ phải quan tâm đến những điều đó. Người đàn ông chỉ có thể nói về sở thích của mình khi anh cảm thấy người kia thật sự quan tâm đến và chỉ khi nào anh nói ra những sở thích đó thì người khác mới có thể hiểu rõ hơn tính chất của những điều anh quan tâm. Bằng con đường này chúng ta thấy một chân trời rộng mở cho cả hai vợ chồng thay vì bị khép lại dần. Sự cảm thông thật luôn luôn kéo theo sự cởi mở, kéo mọi người thoát ra khỏi vỏ ốc của mình. Như thế gia đình có thể phục vụ như một nền tảng cho chức nghiệp cá nhân. và chức nghiệp có thể làm phong phú cho đời sống gia đình. Sự xung đột gây đau khổ cho nhiều cặp vợ chồng có thể giải quyết được. Những điểm khác biệt chia rẽ người đàn ông với người đàn bà lại được tìm thấy trong chính cái đem họ lại với nhau. Đó là Tình Yêu.

ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC CẢM THÔNG - CHÚNG TA CẦN PHẢI THỪA NHẬN NHỮNG ĐIỂM BẤT ĐỒNG CỦA CHÚNG TA TRONG CHÍNH TÌNH YÊU.

Một nhà tâm lý đã có lần ví đời sống hôn nhân với đời sống sân khấu, đã ghi lại như sau “Đối với đàn bà tình yêu là vở kịch - đối với đàn ông, nó là phút giải lao giữa hai màn”. Tôi cho sự so sánh đó đúng. Đối với đàn ông tình yêu là một sự thôi thúc rất mạnh đầy tình dục và ham muốn rồi qua đi rất nhanh. Sau đó đầu óc của

anh bị những vấn đề khác lôi cuốn khiến vợ anh có cảm tưởng nàng bị bỏ quên. Dĩ nhiên tôi đang nói đến những người rất khỏe mạnh, còn những người khác là những người chỉ lưu tâm đến tình yêu thôi thì không thể nhận xét như vậy được. Tôi nhớ một chuyện ngắn rất hay, của một tác giả tôi không nhớ tên. Truyện mô tả một cặp vợ chồng trở về nhà sau tuần trăng mật. Trong mấy tuần lễ họ không hề rời nhau. Nhưng rồi ngày hôm sau đó người chồng đi làm trở lại. Người vợ trẻ ngồi xuống chiếc ghế trong nhà bếp và khóc “Bây giờ ta hoàn toàn cô đơn hoàn toàn cô đơn”. Chúng ta hy vọng có một ngày người vợ trẻ này sẽ đứng dậy khỏi chiếc ghế và sẽ nấu nướng, nàng sẽ lau nhà, nàng sẽ rửa chén. Lý do thúc đẩy nàng làm việc là tình yêu, và đối với người đàn bà tình yêu là toàn thể đời sống.

Người đàn ông trái lại, lưu tâm đến công việc của anh vì chính công việc. Vì những vấn đề kỹ thuật cần phải giải quyết, vì sự cạnh tranh của nghề nghiệp và vì muốn thành công. Tình yêu chăng? Được, anh sẽ nghĩ đến nó khi anh về với vợ ở nhà. Nhưng ngay lúc ở nhà cũng có sự khác biệt, người vợ có một nhu cầu tình cảm mà người chồng không nhận thức được. Nàng cần, nghe những lời êm dịu, nàng cần được đi chơi với chồng để chia sẻ sự vui thích với chồng khi cùng ngưỡng mộ một điều gì để kinh nghiệm một sự hiệp nhất với chồng một cách sâu xa trong sự yên lặng của một giây phút sản khoái. Với nàng tình yêu có nghĩa một tình cảm cao độ và thường xuyên. Đó là lý do khiến nàng muốn chồng lúc nào cũng ở luôn bên nàng. Nàng đếm từng giờ chồng đã dành cho nàng từng ngày chủ nhật chàng ở nhà, từng buổi tối chàng đưa nàng đi giải trí. Đối với nàng đó là một cách bày tỏ tình yêu. Nếu chồng nàng đi xem đá bóng nàng sẽ phàn nàn “Anh không còn yêu em nữa”. Nếu chàng tỏ ra quan tâm đến cái gì khác thì lập tức nàng cho rằng vì chàng không còn chú ý đến nàng nữa.

Thường thường người vợ không thể kinh nghiệm được sự khoái lạc tột đỉnh trừ khi kinh nghiệm chần gối được đi đôi với sự hòa hợp của sự hiểu nhau cảm thông nhau và của sự tương quan liên tục về mặt tình cảm đối với nhau. Đường biểu diễn tình dục trong người đàn ông cho thấy nó tiến nhanh đến cao điểm sau đó sụt xuống cũng nhanh chóng như vậy. Bởi vì tự bản chất, tình yêu của người đàn ông là nặng về sinh lý và bộc phát ồ ạt nhất thời. Đó là lý do nhiều lần người vợ có thể nói “Anh không yêu em, chỉ chỉ ham muốn em”. Nàng nói như vậy có nghĩa là nàng vừa không hiểu vừa không chấp nhận cách thể hiện yêu thương của giống đực, bộc phát và ngắn ngủi. Nàng thích chồng yêu như cách nàng yêu, âu yếm, dịu dàng và liên tục. Thiếu sự hiểu biết như thế có thể đưa người vợ đi xa đến chỗ chán ghét sự chần gối. Chồng nàng muốn có sự chần gối với nàng ngay khi cuộc cãi vã giữa hai vợ chồng chưa nguôi, điều này khiến nàng thấy không thể nào hiểu được.

Cũng vậy, nhiều người vợ lấy làm khó hiểu tại sao chồng mình có thể bị cảm dỗ, trong chuyện tình dục. Một người đàn ông rất tiếng tăm, rất khả kính rất thông minh lại có thể rơi vào sự cảm dỗ tầm thường và thấp hèn như vậy. Trước việc này người vợ hết sức tức giận. Nàng nghĩ rằng nếu chồng nàng thật sự yêu nàng anh sẽ

không nghĩ đến một người đàn bà nào khác. Trong khi đó rõ ràng là vì yêu nàng anh cố gắng hạn chế chăn gối với nàng. Anh cảm thấy bị hiểu lầm, bị lên án, bị khinh rẻ. Anh rút về với cõi lòng riêng tư. Từ đó anh tránh không thổ lộ những điều thầm kín như vậy cho vợ nữa. Vì chúng chỉ gây sóng gió cho sự hòa hợp của vợ chồng.

Họ có biết đâu những sự che giấu dưới hình thức im lặng có thể nguy hại cho cuộc hôn nhân của họ nhiều hơn là sự ham muốn tình dục của người chồng. Cách bảo vệ hay nhất chống lại sự căm dỗ tình dục là người chồng có thể bày tỏ việc đó một cách thành thật và với sự cảm thông nhưng không đồng lõa của người vợ tìm sự giúp đỡ hữu hiệu để thắng sự căm dỗ đó.

ĐỂ CẢM THÔNG - CHÚNG TA CẦN CẢM THÔNG ĐỂ GIÚP ĐỠ NHAU

Vấn đề đi sâu hơn. Trong toàn thể lãnh vực của tình dục cũng như trong những lãnh vực khác như kiêu ngạo hay thành thật thì nói chung người đàn bà công chính hơn đàn ông. Tôi nhấn mạnh chữ “nói chung” vì không có gì sai lầm hơn và nguy hiểm hơn là làm những sự so sánh về đạo đức giữa người với người. Chúng ta không bao giờ có thể quên lời của Chúa nói “Người đầu sẽ trở nên rốt, người rốt sẽ trở nên đầu”, không có gì sai lầm hơn là tự khoát loác về những hành vi đạo đức của mình hoặc tin rằng mình không vi phạm những tội lỗi mà mình lên án người khác.

Dẫu vậy, thông thường trong vấn đề đạo đức tôi cho rằng thường thường chồng ít công chính bằng vợ hay ít ra đàn ông có ý thức về tội lỗi của mình nhiều hơn đàn bà. Anh rất ý thức về sự ham muốn tình dục của anh, về sự nói dối với vợ hoặc với đối thủ của anh, về sự gian lận thuế khóa của anh hoặc về sự kiêu hãnh thái quá trong công việc của anh. Có lẽ đây là một lý do khiến anh ít muốn đi nhà thờ hơn vợ anh. Anh cảm thấy một chút giả dối trong sự phô bày lòng mộ đạo của mình trước mặt mọi người như vậy, vì anh biết rõ những việc không đúng trong đời sống thực của anh cũng như những điều anh không cảm thấy có khả năng giữ đúng. Có lẽ đây cũng là một lý do chúng ta thấy đa số đàn ông trong Hội thánh thường là những người ít mạnh mẽ, ít phải đấu tranh trong đời sống, như công chức, giáo sư, là những người có thể sống một đời sống gương mẫu hơn.

Giống như những người đàn ông đó, đàn bà thường ít ý thức được tội lỗi của họ. Ví dụ như ganh tị chẳng hạn. Một người đàn bà có thể hành hạ con dâu của mình một cách tàn nhẫn mà không hề biết rằng bà bị thúc đẩy bởi lòng ganh tị. Nếu bạn nói cho bà biết là bà ganh tị với con dâu bà sẽ thấy bị tổn thương nặng nề. Trái lại bà hoàn toàn yên chí rằng bà hành động vì lòng thương yêu. Bà nghĩ rằng vì tình yêu thương đối với con dâu của bà mà bà la mắng nàng về những khuyết điểm là bà thấy nơi nàng và bà cố gắng giúp nàng sửa đổi. Bà muốn con trai và con dâu của bà hạnh phúc! Bà có thể lắng nghe những bài giảng cảm động về tình yêu

thương và lòng bà chịu sự cảm động mà lương tâm bà không cáo trách tí nào. Bà không hề nhận biết rằng mình hung dữ và thù hằn, con dâu mình là người phải nhận những lời khuyên tốt đẹp của bà với thái độ ấy! Có lẽ đây là một lý do cho thấy tại sao có nhiều người đàn bà có vô số tật xấu mà lại hay đi bói móc lỗi nhỏ nhặt vì họ quên không thấy những lỗi lầm khác.

Nói chung, kết quả là người chồng bị đè trên người một gánh nặng hơn nữa về cảm giác tội lỗi. Nó khiến anh khó nói chuyện thành thật với vợ hơn nữa. Vì nàng có vẻ đạo đức hơn dưới mắt anh cũng như dưới mắt nàng thì làm sao nàng có thể hiểu anh khi đời sống của nàng xứng đáng hơn nhiều. Anh sợ rằng nàng miệt thị anh. Đối với anh nàng xuất hiện như một cảnh sát, hiện thân của luật lệ đạo đức. Điều này có thể giải thích tại sao anh cảm thấy nói chuyện với một mục sư lại càng khó khăn hơn nữa. Dưới mắt anh họ cũng là hiện thân của luật đạo đức vì vậy anh chỉ có thể bày tỏ dễ dàng với một người đàn bà kém hơn anh về văn hóa và xã hội. Nàng có thể là một người tự do hơn, một người anh kính trọng hơn vợ anh, nhưng là người làm anh cảm thấy dễ chịu, thoải mái. Nàng ngưỡng mộ và chấp nhận anh đúng với thực trạng của anh, dầu đó là phần cá tính mà chính anh lấy làm hổ thẹn. Đây là động lực thúc đẩy sự ngoại tình của chồng mà người vợ đạo đức nghiêm khắc lên án khi nàng khám phá ra. Tại đây nàng vẫn đinh ninh rằng nàng bị thúc đẩy bởi động lực tình yêu đối với chồng nhưng nàng không biết là nàng chỉ đặt thêm viên đá cuối cùng vào bức tường ngăn cách vợ chồng nàng. Theo quan điểm đạo đức hành động của người đàn bà là hành động theo lẽ phải. Nàng có cả thế giới làm chứng cho sự công chính nàng. Nếu tôi cả gan đề nghị nàng hãy cố gắng tìm hiểu chồng nàng, nàng sẽ kết luận là tôi đứng theo phe chồng nàng, chống lại đạo lý.

Tuy nhiên, bởi vì anh đã thất bại trong việc tìm cảm thông nơi vợ mình từ lâu nên anh đã buông mình vào con đường mà ngay chính bản thân anh cũng lên án.

Nhưng mặc cảm về tội lỗi của anh cũng như phản ứng rút lui và trốn chạy của anh cần được nhấn mạnh. Trong mỗi trường hợp, ngoại tình có thể không phải luôn luôn là một vấn đề xác thịt, ngay trong những cám dỗ xác thịt cũng như trong sự không thành thật hoặc thiếu khiêm nhường, người đàn ông chỉ có thể được giúp đỡ nếu anh cảm thấy được cảm thông và được chấp nhận như chính con người của anh với tất cả những nỗi khổ đau của anh. Một sự chấp nhận độ lượng như vậy đối với anh là sự phản ánh của lòng nhân từ của Đức Chúa Trời. Vì Đức Chúa Trời yêu chúng ta không phải vì những đức tính của chúng ta mà vì nhu cầu của chúng ta, như Chúa Giê-xu phán: “Ai không bệnh thì không cần thầy thuốc, chỉ có người bệnh mới cần thầy thuốc”.

Chúng ta cần thấy căn bệnh phổ biến đó. Căn bệnh mà vô số đàn ông, đàn bà bị đè nặng bởi những lo sợ đau khổ, buồn phiền, thất vọng về tội lỗi của họ. Chúng ta cần phải hiểu sự cô đơn cùng cực họ thấy trong chính mình. Họ có thể tham gia trong đời sống xã hội, có thể đóng vai trò lãnh đạo ở đó, chủ tọa những buổi họp

mặt ở câu lạc bộ đạt được những giải vô địch thể thao, đi xem giải trí với vợ con. Nhưng điều gặm mòn trong lòng họ là họ có thể sống hàng năm mà không tìm được người tri kỷ đủ tin cậy để trút đổ gánh nặng của mình.

ĐỀ CẢM THÔNG - CHÚNG TA CẦN NẮM ĐƯỢC TÂM QUAN TRỌNG CỦA QUÁ KHỨ.

Người ta luôn luôn cảm thấy mình bị đoán xét qua bề ngoài của họ. Tuy nhiên, bề ngoài của ngày hôm nay là kết quả lâu dài của một chuỗi biến cố liên quan đến những vết thương ban đầu của họ. Mọi người đều vừa là nạn nhân vừa là thủ phạm. Khi không được cảm thông người ta có thể tìm đến một bác sĩ tâm lý vì họ tin rằng ông sẽ không đoán xét họ, mà trái lại sẽ tìm hiểu xem những gì đã xảy ra trong đời sống của họ và tại sao họ trở nên như vậy. Dĩ nhiên, đối với những người thật sự có bệnh hoạn thì tâm lý trị liệu là cần thiết. Một phương pháp chữa bệnh này vừa lâu dài vừa khó khăn vì những kinh nghiệm quá khứ càng bi đát thì càng tạo nhiều đối kháng mạnh mẽ, khó cho việc giải tỏa. Dù sao những bác sĩ, tâm lý sẽ không bao giờ có thể chữa lành tất cả bệnh hoạn và đau khổ tình cảm của con người. Nếu số bác sĩ có đông gấp 10 lần họ cũng không thể làm được hơn những mục sư, linh mục có thể làm đối với nhu cầu này. Điều cần là tất cả chúng ta, bằng cách nào đó, mỗi người đều trở thành một bác sĩ tâm lý cho nhau.

Phần quan trọng nhất của tâm lý trị liệu là sự lắng nghe, lắng nghe cách nhiệt thành và kiên nhẫn, với thương yêu và kính trọng và với một nỗ lực thật sự nhằm hiểu biết nhau. Một nỗ lực vượt qua cách hiển nhiên để khám phá cái nguyên nhân sâu xa và giấu kín. Điều này là kinh nghiệm thường nhật của những bác sĩ tâm lý. Họ lắng nghe bệnh nhân kể chuyện đời mình, lúc đầu kể thật đơn giản, sơ sài như một tờ lý lịch. Chưa có thể hiểu gì nhiều căn cứ theo những tin tức đơn giản này.

Nhưng chúng ta chớ vội xen vào sau khi bệnh nhân đã nói hết những điều dường như quan trọng đối với anh ta thì những ký ức khác chứa đầy cảm xúc sẽ hiện ra trong đầu óc anh. Thường thường đây là những biến cố hiển nhiên có vẻ ít quan trọng đến nỗi anh không định kể ra nếu anh không được khuyến khích bởi sự chú tâm hoàn toàn của người nghe.

Như vậy, lần lần anh khám phá được sự quan trọng của những biến cố này. Bây giờ chúng ta có thể hiểu anh vì anh đã bắt đầu hiểu rõ bản thân của anh hơn. Anh nhận thức tầm quan trọng của những ấn tượng đầu tiên thời thơ ấu của cách anh trở nên ý thức về bản thân mình và thế giới chung quanh anh. Anh nhớ lại những quan hệ đầu tiên với cha mẹ anh, với anh chị em của anh và với những người bước vào thế giới của anh. Tâm lý học hiện đại đã dạy cho chúng ta biết rằng những kinh nghiệm ban đầu đóng một vai trò rất quyết định. Những thái độ đối với người khác trong suốt cả đời sống chúng ta đều do những kinh nghiệm đó quyết định. Có thể chúng ta đã quên hẳn nhiều biến cố trong những biến cố này. Nhưng chính nhờ

nhắc lại mà những ký ức về chúng hiện ra và chúng ta cũng nhìn thấy được những ký ức đó trong những biểu tượng thấy trong giấc mơ.

Vì thế, thật là một hy vọng hảo huyền nếu chúng ta nghĩ rằng chúng ta có thể hiểu chồng hay vợ của mình mà không cần kiên nhẫn lắng nghe, không cần quan tâm đến quãng niên thiếu của họ. Đây là một cuộc phiêu lưu lớn lao và kỳ thú khi chúng ta bắt đầu thực hiện cuộc khám phá này. Nhất là cuộc khám phá của hai vợ chồng thực hiện trong hôn nhân. Rồi sự hy vọng của hai vợ chồng trong hôn nhân sẽ đến: niềm hy vọng vợ chồng có thể thực sự giúp đỡ nhau một sự giúp đỡ không chỉ mang tính chất giải phóng cho nhau mà còn làm cho hai người gần gũi nhau một cách cởi mở làm tươi sáng cuộc sống chung của họ. Đó là đang xây dựng một hạnh phúc lớn hơn và sáng tạo hơn.

Cha tôi mất lúc tôi mới có 3 tháng. Có nghĩa là tôi chưa từng khóc để thương tiếc cha tôi. Tôi không ý thức được sự mất mát to lớn này đã ghi lại trên đời sống tôi sự thất vọng như thế nào. Tôi nhớ rõ ngày nọ sau khi trò chuyện một hồi lâu với vợ tôi. Tôi cảm thấy sự hiện diện thật của Đức Chúa Trời. Rồi đột nhiên tôi bật khóc. Tôi đã xả được tình cảm mà bấy lâu tôi đè nén. Lúc đó tôi cũng như nhà tôi không ai nghĩ rằng ngày hôm đó nhà tôi đã đóng vai một bác sĩ tâm lý đối với tôi.

Trong một cuộc phiêu lưu như vậy, mọi người trong đời sống hôn nhân đều phát triển. Người nào cũng có khả năng đi xa hơn những phản ứng tự nhiên của cá tính và phái tính của mình. Có một sự trao đổi toàn vẹn giữa vợ chồng. Người này cho người kia cái quý nhất của cá tính mình. Và mỗi người cho nhau cái người kia thiếu nhất. Nó không còn là một câu hỏi về tình yêu phái tính - nam nữ nhưng là tình yêu con người - một tình yêu sâu xa hơn trong đó hội đủ mọi khía cạnh đặc biệt của tình yêu. Cuối cùng họ sẽ kinh nghiệm được sự hiệp nhất mà không thể nào có được cho đến khi họ biết chắc là họ không còn điều gì giấu diếm với nhau nữa. Đạt được những điều này không có nghĩa là nói rằng chúng ta không còn có gì để khám phá hay nói với nhau nữa. Hoàn toàn trái lại. Đây không phải là mức độ chúng ta đạt đến nhưng là một chuyển động chúng ta: bắt đầu và từ đó không ngừng phát triển. Một khi đã có cái kinh nghiệm vô giá về sự cảm thông lẫn nhau thì lòng khao khát cảm thông hơn nữa bắt đầu lớn lên. Hơn thế nữa, không có gì giúp chúng ta cởi mở cho bằng khi chúng ta cảm biết người bạn đời của chúng ta có ước muốn cảm thông với chúng ta. Hai vợ chồng sẽ cùng nhau lui về những biển cô trong thời thanh xuân của họ. Họ sẽ cùng nhau nhìn thấy dưới một gốc cây nào đó có một cô bé thường lui tới mỗi ngày để chia sẻ những mẫu chuyện bí mật thân yêu nhất của cô như với một người bạn tri kỷ. Họ cũng sẽ cùng đứng bên nhau trên một ngọn đồi nơi có một chú bé con thường phóng tầm mắt nhìn vào thế giới và xây đắp mộng tương lai.

Tuy nhiên, không phải chỉ có những ký ức đẹp đẽ, không phải chỉ có những ký ức đau buồn gây ra bởi sự tình cờ hoặc bởi sự hiểu lầm được hoặc ác ý của người khác. Nhưng cũng có những kỷ niệm làm chúng ta xấu hổ, những hành động trong

quá khứ chúng ta mà chúng ta muốn xóa hẳn đi, những việc mà chúng ta cảm thấy mình có trách nhiệm. Đối với những vấn đề này cuộc đời vợ chồng trở thành một hình thức thú tội. Điều này không phải nói rằng nó thay thế cho sự xưng tội của Công Giáo hoặc sự thờ phượng trong Hội thánh Tin Lành. Tuy nhiên, dù nó có thể có ít giá trị về tín ngưỡng, nhưng có thể có một giá trị lớn hơn trong những khía cạnh khác. Thú tội với người mà chúng ta chia sẻ đời sống của mình, với người mà chúng ta muốn họ yêu thương và kính trọng ta hơn cả là một việc làm rất khó. Kinh nghiệm này có thể là một kinh nghiệm hỗ tương vì một lỗi thú tội can đảm thường mời gọi người khác đáp ứng trở lại. Vì vậy niềm hoan hỉ lớn lao được chia sẻ là sự phản ánh chân thật của ân điển Đức Chúa Trời được kinh nghiệm trong Hội thánh của Ngài.

SỰ CẢM THÔNG HOÀN TOÀN ĐỜI SỐNG BẢN THÂN PHẢI ĐỀU PHỤC CHÚA GIÊ-XU

Phải, niềm vui của hai vợ chồng được hoàn toàn nếu họ có thể thấy ý nghĩa thuộc linh và chân thật trong kinh nghiệm của họ. Đến đây tôi muốn biết kết thúc câu chuyện về người bạn đồng nghiệp người Mỹ của tôi. Ông đã kể với tôi việc đi xem hát buổi tối thứ sáu vì có nhiều việc quan trọng hơn đã xảy ra trong đời sống của ông sau đó. Ông đã gặp Chúa Giê-xu và ông đã nhận Đấng Christ làm chủ đời sống ông. Ngay sau đó ông bắt đầu biết lắng nghe vợ ông với tinh thần hoàn toàn khác hẳn. Mọi kinh nghiệm sống thật của Cơ-đốc nhân đều là như vậy. Đức Chúa Trời hết sức quan tâm đến đời sống con người. Vì vậy, nhận Đức Chúa Trời cũng là nhận sự quan tâm lớn lao của Ngài đối với những người chúng ta thường bắt tay, vỗ vai họ mà không thật sự nhìn thấy hoặc hiểu họ. Chúng ta không thể mở cửa lòng chúng ta cho Đức Chúa Trời mà không mở cửa lòng chúng ta cho anh em mình. Ngược lại cũng vậy bởi vì Đức Chúa Trời luôn luôn tìm kiếm con người, để giải phóng họ khỏi sự cô đơn, và bối rối. Bất cứ ai thành thật xích lại gần với người lân cận mình đều trở thành một công vụ của tình yêu Thiên Chúa. Người bạn bác sĩ của tôi biết rõ ràng chính Đức Chúa Trời đã mở mắt ông và đặt vào lòng sự đam mê mới mẻ để cảm thông vợ ông.

Giờ đây vấn đề không còn là nhu cầu này, nhu cầu nọ của vợ ông mà ông cần nhận biết. Nhưng chính là con người của vợ ông mà ông bắt đầu thông cảm. Lời khuyên của vị bác sĩ tâm lý bạn của ông là phải đưa vợ ông đi chơi ít nhất mỗi tuần một lần, là một lời khuyên tốt được ông nghe theo. Tuy nhiên nó vẫn chỉ là một lời khuyên. Vị bác sĩ giải phẫu đã làm đúng theo sự chỉ dẫn. Tuy nhiên, trên căn bản thái độ của ông đối với vợ vẫn không có chút gì thay đổi. Điều cần thiết là một sự soi sáng bên trong và sự soi sáng như vậy không bao giờ đơn giản là một vấn đề thuộc tri thức. Nó là một kinh nghiệm tâm linh.

Một ngày nọ vị bác sĩ giải phẫu của chúng ta bắt đầu cảm biết trách nhiệm lớn lao

của ông đối với sự khủng hoảng tinh thần của vợ ông ở nhà. Ông biết rằng chỉ đưa vợ đi đến bác sĩ tâm lý để chạy chữa sẽ không làm cho ông hết trách nhiệm. Trong khi ông đã đang dần thân trong đời sống thích thú ở bệnh viện, giải phẫu cứu sống người ta, khảo cứu viết bài cho những tạp chí y học... thì ở nhà, vợ ông đang chết dần vì đói khát tình cảm của ông và ông đã đui mù không nhìn thấy điều đó.

Nhà chuyên môn về tâm lý nhìn thấy điều đó và đã đưa cho ông một lời khuyên khôn ngoan. Tâm lý học vì thế có thể khám phá ra những vấn đề và đề nghị được những biện pháp khôn ngoan. Tuy nhiên, giải pháp cho những nan đề này đòi hỏi một sự thay đổi sâu xa, một sự thay đổi về bản chất tâm linh. Sự thay đổi tâm linh này Kinh Thánh gọi là “biến cải” hay “ăn năn”. Đó là sự biến cải tâm linh tự xét lấy mình tự hổ thẹn và chấp nhận những bổn phận mình đã làm ngơ. Thấy rõ những tỉ số khủng hoảng trong hôn nhân người ta đã gia tăng những khóa học Dự Bị Hôn Nhân và phát triển sâu rộng lãnh vực cố vấn hôn nhân. Tất cả những nỗ lực này đều vì lợi ích. Tuy nhiên, rõ ràng là các khoa học và những lời cố vấn đối với thực trạng đổ vỡ phổ biến trong hôn nhân vẫn không thấm vào đâu. Chúng ta cần cái gì sâu xa hơn những lời khuyên, chúng ta cần một ảnh hưởng đạo đức mới, một ảnh hưởng có tiềm năng mang lại sự thay đổi những thái độ ăn sâu trong người. Chúng ta cần hít vào một luồng không khí tươi mát, luồng không khí của Thánh Linh Đức Chúa Trời. Không thể có năng lực nào trên thế giới chạm đến con người một cách sâu xa trong lòng người khiến họ cảm thông người khác như vậy. Ông nhìn thấy những trách nhiệm của mình. Ông nhận biết rằng những trách nhiệm của mình. Ông nhận biết rằng ông đang làm tổn thương con người ông không cảm thông. Ông ý thức được rằng thất bại trong sự cảm thông cũng như không muốn tìm sự cảm thông là nguyên nhân khiến rút lui vào qui hướng về mình cách đui mù và ích kỷ.

Một người chồng thường nói ra những lầm lỗi của vợ mình và than thân trách phận vì đã lỡ lấy nàng làm vợ. Người đó giờ đây ý thức được trách nhiệm của mình đối với những lỗi lầm đó. Bởi vì anh đã không có thể tạo cho nàng bầu không khí vợ chồng trong nàng có thể lớn lên, tiến bộ, đạt được sự thỏa mãn, và thắng được những vấn đề của bản thân nàng nhờ sự giúp đỡ của chồng. Vì nàng không cảm thấy được cảm thông nên nàng bị đè nén đến nỗi nàng đã làm cứng rắn những phản ứng tự vệ tự nhiên của nàng. Nàng có thể tìm được sự cảm thông nơi vị bác sĩ tâm lý. Tuy nhiên, khi nàng tìm thấy sự cảm thông nơi chồng nàng thì nó trở thành ích lợi hơn nhiều.

Kinh nghiệm của hai vợ chồng người Mỹ này là như thế: Một đức tin sinh động - đã biến đổi đời sống của họ. Vị bác sĩ nói với tôi “Anh có biết là chúng tôi không còn đi xem phim mỗi tối thứ sáu nữa không? Chúng tôi không còn thấy cần cái đó nữa, nhưng chúng tôi có nhiều thì giờ hơn cho những điều thật sự cần thiết nhằm để cởi mở lẫn nhau để nói ra những điều chúng tôi không bao giờ mơ ước chia sẻ cho nhau trước đây, để khám phá và hiểu nhau và cùng nhau tìm cầu sự dẫn dắt

của Đức Chúa Trời trên gia đình chúng tôi.”

Bạn biết rõ bài cầu nguyện rất hay của Francis ở Assisi “Lạy Chúa, xin cho con có thể tìm hiểu người hơn được người hiểu mình, tìm cảm thông người hơn được người cảm thông...”. Chính niềm khao khát mới mẻ này mà Thánh Linh thức tỉnh những vợ chồng và biến đổi cuộc hôn nhân của họ. Bao lâu người đàn ông còn khur khur nghĩ rằng trước hết mình phải được vợ mình hiểu mình thì bấy lâu anh ta còn ở trong tình trạng đáng thương, còn quá xót thương cho mình, còn có tinh thần đòi hỏi và rút lui cay đắng. Khi nào anh trở nên quan tâm đến sự cảm thông vợ anh, tìm hiểu những điều anh không hiểu trước đây, quan tâm đến lỗi lầm của mình, lỗi không hiểu, không cảm thông vợ mình thì lúc ấy chiều hướng bắt đầu thay đổi. Bạn thấy trong phim hình ảnh những bánh xe hơi dường như chạy thụt lùi vì sự điều chỉnh khung phim chưa đúng, mắt ta không thấy được. Cũng vậy, giống như những bánh xe này một chuỗi biến cố lái con người đến chỗ hiểu lầm nhau, khiến anh rút lui vào thế giới của mình, và như vậy anh càng ít được cảm thông hơn. Cái vòng lẩn quẩn này có thể bị đảo lộn khi nó được nhìn thấy trong một ánh sáng mới. Khi một người cảm thấy được cảm thông, anh bèn cởi mở và vì anh không còn bảo vệ mình nữa nên anh cũng có thể làm cho mình được cảm thông hơn.

Tất cả những điều này dường như rất đơn giản khi chúng ta dừng lại để nghĩ về nó. Vậy tại sao thái độ như thế lại hiếm hoi? Lý do là cần phải có một tia lửa mới là cái làm chuyển động mọi thay đổi bên trong. Tuy nhiên, tia lửa này không thể phát sinh từ bất cứ toa thuốc nhân tạo nào. Chúng ta có thể giúp đỡ một người nào đó trong một thời gian dài bằng sự chăm sóc, bằng sự khôn ngoan, bằng tình cảm, nhưng tia lửa không bao giờ được phát sinh. Chúng ta có thể hữu ích đối với một người, mang đến cho anh sự hiểu biết về bản thân của anh qua những cuộc trải nghiệm khác nhau, qua những sự phân tích các giấc mơ, và cống hiến cho anh những lời khuyên bổ ích. Chúng ta có thể đạt được một ít tiến bộ thật sự. Nhưng chúng ta sẽ không thấy sự thay đổi quyết định nào ở bên trong khiến chúng có thể làm thay đổi thái độ căn bản của anh trong đời sống. Điều này trở thành một công việc nhọc nhằn đối với anh, một loại trường học nơi anh phải theo từng bước mà không hề biết mình sẽ tốt nghiệp hay không. Anh có thể hiểu và học được nhiều điều, nhưng anh không thể tìm được chìa khóa của chính sự hiểu biết.

Để tìm được chìa khóa của sự cảm thông bí quyết của sự sống, chúng ta phải biết rằng nó là một kinh nghiệm nội tâm, một khám phá, một sự qui đạo chứ không phải chỉ là việc đạt được một kiến thức mới. Nó có thể xảy ra ở thời điểm ta cảm thấy nản lòng nhất. Nó thường xảy ra bằng một cách ta không thể tưởng tượng được. Có thể ta đã đọc nhiều sách, nghe nhiều bài giảng, thu thập nhiều kiến thức. Nhưng đột nhiên một biến động hầu như vô nghĩa lại thức tỉnh ta một lời nói, một sự gặp gỡ, một cái chết, một sự bình phục, một cái nhìn hay một biến cố tự nhiên nào đó. Đức Chúa Trời dùng những cái như vậy để chạm đến tâm can con người.

Ngay đến vị bác sĩ tâm lý đóng góp vào kinh nghiệm này cũng không biết ông không nhận thức được điều gì đang xảy ra. Ông không làm việc đó và không có ý làm việc đó. Sự đóng góp của ông nặng về cảm thông yêu thương đối với bệnh nhân hơn là sử dụng khả năng khéo léo của ông. Chính tương quan cá nhân kỳ diệu đó đã gắn họ lại với nhau. Đó là một kinh nghiệm thuộc linh.

Phải, mọi biến cố tốt đẹp đều là của Đức Chúa Trời, một tặng phẩm của Đức Chúa Trời. Mọi sự giải phóng khỏi cô đơn, sợ hãi, khổ đau, dày vò, là kết quả của lòng nhân từ yêu thương của Đức Chúa Trời, dù cho người bệnh lẫn người chữa đều không nhìn nhận, và dành hết điểm về cho mình.

Phước thay cho những vợ chồng nhận thức và hiểu rằng hạnh phúc của họ là một quà tặng của Đức Chúa Trời. Phước thay cho họ là những người có thể quý gởi với nhau cảm tạ Đức Chúa Trời không những chỉ về tình yêu Ngài đã đặt trong lòng họ, về con cái Ngài ban cho họ, về mọi niềm vui của đời sống mà cả về sự tiến bộ trong hôn nhân mà Ngài đã cho họ kinh nghiệm qua trường học cảm thông đầy cam go.

Tuy nhiên chính trong lãnh vực tôn giáo người ta sợ nhất là bày tỏ cảm giác thật của mình! Ngay cả với cuộc hôn nhân rất hạnh phúc! Điều này làm tôi rất ngạc nhiên. Đây là trường hợp một cặp vợ chồng làm đám cưới tại nhà thờ. Họ có chung một lý tưởng Cơ-đốc và cả hai đều là tín đồ tin kính. Cả hai vợ chồng đều đi nhà thờ, dự Tiệc thánh. Tôi hỏi họ “Anh chị có cầu nguyện chung với nhau không. Anh chị có chia sẻ những giây phút trầm tư, tĩnh nguyện với nhau không? - Họ trả lời “không”. Đứng bên giường đưa con đang đau người vợ hay người chồng có thể nghĩ trong lòng “Chúng ta nên hiệp chung cầu nguyện”, thế nhưng không người nào có can đảm nói lên đề nghị đó. Một hay cả hai người có thể nói với tôi “Tôi không thể cầu nguyện lớn tiếng khi có mặt nhà tôi”. Có thể họ cũng không biết cách cầu nguyện chung trong yên lặng.

Dĩ nhiên bạn có thể thảo luận những vấn đề triết lý và tôn giáo, thần học và Kinh Thánh, nhưng chia sẻ niềm tin sâu xa của họ, những kinh nghiệm riêng tư, những sự nghi ngờ, những cảm xúc riêng tư, mối tương quan riêng của họ đối với Đức Chúa Trời lại hoàn toàn là một vấn đề khác. Những điều này chính là sợi dây bền chặt nhất ràng buộc vợ chồng lại với nhau, lại rất ít xảy ra.

Đôi khi có những sự hiểu lầm bất thường giữa vợ chồng trong lãnh vực này. Một người đàn bà rất tin kính rất nhiệt thành trong kinh nghiệm tin Chúa, không còn tỏ ra quan tâm đến việc gì ngoài những vấn đề tôn giáo, không thích thú điều gì trừ ra nói chuyện về tôn giáo. Bà chỉ đọc sách đạo và đi nhóm họp ở nhà thờ. Nói về chồng bà, bà cho tôi biết sự lo lắng của bà là ao ước làm sao chồng bà có thể tin Chúa. Bà nói với tôi “Ông nghĩ xem tôi không biết anh ấy có đức tin hay không! Tôi bảo anh đi nhà thờ với tôi hay trả lời những câu hỏi của tôi cũng đều chẳng được. Tôi không thể làm được cái gì cả. Anh ấy hoàn toàn dửng dưng”. Một ngày nọ chồng bà đến gặp tôi, rất tự nhiên, không cần tôi phải khuyến khích, ông bắt đầu

nói ra những vấn nạn tôn giáo đã làm ông băn khoăn lo nghĩ. Trao đổi với ông về vấn đề này thật thú vị, thú vị hơn rất nhiều so với vợ ông. Bà chấp nhận cách đơn giản toàn thể một hệ thống giáo lý. Trái lại, ông suy nghĩ rất nhiều. Tôi cảm thấy ông ta là một người tin kính rất sâu sắc. Ông có một nhận thức về những việc mâu thuẫn. Về giới hạn của kiến thức con người khiến họ không bao giờ có thể hiểu thấu sự vĩ đại của Đức Chúa Trời. Nhất là ông nói với tôi là ông hết sức thán phục đức tin của vợ ông. Ông thán phục và đôi khi ganh tị với bà vì bà dạn dĩ tuyên xưng đức tin của mình cũng như giải quyết những vấn nạn rất phức tạp đối với ông. Vậy tại sao ông tránh thảo luận với vợ ông về tín ngưỡng? Có thể vì sự bất đồng về tính khí hoặc ông sợ vợ ông sẽ tưởng lầm là ông vô tín khi thấy ông dè dặt đối với những vấn đề bạn xác quyết.

Thật ra có nhiều người rất Tin Chúa mà vẫn sống cách xa và che đậy, và bị mục sư của họ vợ con của họ kể họ là nguội lạnh. Cũng có những cặp vợ chồng có thể cầu nguyện chung với nhau nhưng họ không thật lòng bày tỏ cho nhau những ý nghĩ của mình về những vấn đề đức tin. Vì vậy cần phải mang đức tin và đời sống lại với nhau. Nếu muốn đức tin tạo nên sự thay đổi và nếu muốn đời sống được biến cải. Mang đức tin và đời sống vợ chồng lại với nhau là cần thiết vì đức tin mang lại quyền năng biến đổi vô song và mang lại sự cảm thông nhờ đó đời sống vợ chồng có thể được sự sung mãn trọn vẹn.

Làm thế nào để đem hai người lại với nhau? Điều đó ít tùy thuộc vào điều chúng ta làm nhưng tùy thuộc vào nhiều hơn vào con người chúng ta. Nó là một vấn đề thuộc về thái độ hơn là phương pháp. Dù ở tình trạng nào, ở mức độ nào chúng ta cũng có thể cầu xin Đức Chúa Trời dẫn dắt, xin Ngài chỉ đường, xin Ngài mang lại sự hiệp một toàn diện mà theo chương trình của Ngài phải là kinh nghiệm của hôn nhân.

Dù kinh nghiệm quá khứ của chúng ta là thế nào chẳng nữa nhưng đám mây mù vẫn có thể xuất hiện bất cứ lúc nào. Ngay khi nhưng cảm giác rất bén nhạy của chúng ta cảm thấy bị tổn thương thì phản ứng do bản năng trước nhất vẫn là rút lui và che giấu con người thật của chúng ta. Tuy nhiên, trong những giây phút yên lặng của chúng ta trong sự hiện diện của Đức Chúa Trời, những giây phút yên lặng đầy sự thật, tình yêu thương và kính trọng nhau. Một sự xúc động tâm linh có thể giúp chúng ta chiến thắng sự dè giữ bảo vệ có thể trở lại làm hại sự hiệp nhất của hôn nhân. Bởi vì trong những giây phút như vậy chúng ta bước vào một kinh nghiệm sâu xa hơn cái kinh nghiệm về cuộc sống hôn nhân hạnh phúc, chúng ta bước vào kinh nghiệm về chính Đức Chúa Trời qua đời sống của mỗi chúng ta